

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**Izvještaj o poslovanju Kantonalnog javnog komunalnog
preduzeća GRAS u 2014. godini**

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.građ.

Sarajevo, juli/srpanj 2015. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:
Hamdija Efendić, dipl. ing. građ.

Koordinacija i obrada:
SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA
e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:
mr.sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:
Ljiljana Misirača, dipl.ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:
Gordana Memišević, dipl.ecc.

Priprema i obrada:
Ermina Čatić, dipl. ecc.
Edin Trgo, IT
Nihada Samajić, ekon. teh.

S A D R Ž A J

Uvod.....	3
1. Finansijski rezultati poslovanja	4
1.1. Ukupni prihodi.....	7
1.2. Ukupni rashodi	9
1.3. Gubitak	12
2. Sredstva budžeta	16
3. Investicije	17
4. Elementi bilansa stanja	18
5. Zaposlenost i plaće	23
6. Izvedeni pokazatelji poslovanja.....	28
Rezime.....	32

Uvod

Prema Programu rada Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo za 2015. godinu urađen je Izvještaj o poslovanju KJKP GRAS, d.o.o. (u daljem tekstu) u 2014. godini.

Cilj Izvještaja je da se osnivač upozna, kontinuirano prati poslovanje Preduzeća i preduzima određene mjere.

Materijal je strukturiran tako da pored uvoda i rezimea sadrži: finansijske rezultate poslovanja, cijene prevoznih usluga, sredstva budžeta, investicije, elemente bilansa stanja, zaposlenost i plaće i izvedene pokazatelje.

Materijal sadrži i Aneks o pokazateljima poslovanja i izvedenim pokazateljima za KJKP GRAS i za sva javna komunalna preduzeća Kantona Sarajevo.

U Izvještaju je posebno akcentiran ostvareni finansijski rezultat-gubitak (problemi, uzroci i struktura).

U cilju potpunijeg sagledavanja poslovanja KJKP GRAS pokazatelji su komparirani sa pokazateljima ostvarenim na kraju 2013. godine. Pored podataka za KJKP GRAS dati su podaci i za ostala kantonalna javna komunalna preduzeća (Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Rad, Park, Pokop, Tržnice i pijace) i javna komunalna preduzeća (Vodostan, Komunalac i Trnvo) u cilju cjelovitog sagledavanja njihovog poslovanja.

U pripremi Informacije korišteni su materijali KJKP GRAS-a:

- Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2014.godini
- Bilans uspjeha preduzeća za 1.01- 31.12.2014.godine
- Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2014.godine
- Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički anex godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2014. godinu)
- Godišnji izvještaj o investicijama za 2014. godinu (Obrazac INV – 01)
- Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2014. godinu
- Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)
- Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK. Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.
- Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
- Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja.

1. Finansijski rezultati poslovanja

U 2014. godini ekonomsko-financijska pozicija KJKP GRAS-a složenija je nego u prethodnoj godini. Naime, nastavljen je trend poslovanja u teškim uslovima i dodatnim ograničavajućim faktorima prije svega sa stanovišta finansijske nelikvidnosti (izvršenja dospjelih obaveza iz ranijeg perioda), nedovoljnog ulaganja u održavanje kapaciteta i obnovu voznog parka, što je uslovalo pad kvaliteta usluga, uspostavljanja adekvatnog tarifnog sistema, smanjenja faktora radne snage itd. Javni prevoz nije riješen sistemski, te je već duži niz godina ugrožena funkcija Preduzeća. Osnovni problem je nedovoljan nivo ostvarenih prihoda za pokriće troškova tekućeg poslovanja

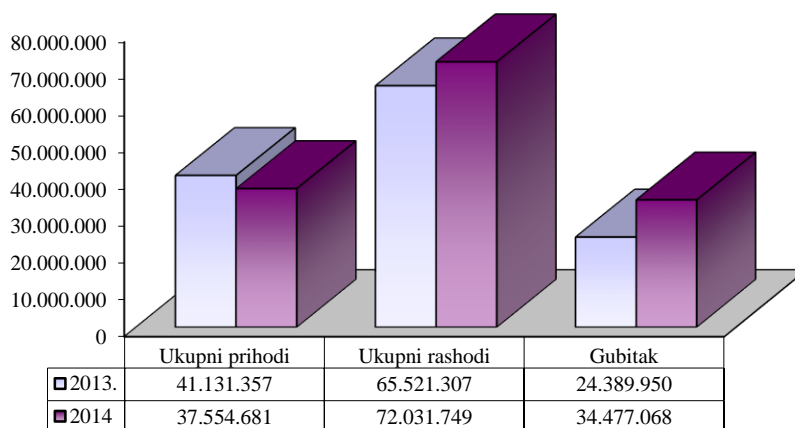
U toku 2014. godine pređeno je 9,4 miliona km što je za 5,7% manje nego u 2013. godini. Vozni park broji 264 vozne jedinice što je za 13,4% (41 voznu jedinicu) manje nego u 2013. godini. Prosječna starost ukupnog voznog parka je 21 godina i 3 mjeseca, što je nepovoljnije nego u 2013. godini.

U 2014. godini KJKP GRAS ostvario je **ukupane prihode** u iznosu **37.554.681** KM, što je za 8,7% manje od ostvarenih ukupnih prihoda u 2013. godini.

Ukupni rashodi u 2014. godini iznose **72.031.749** KM i veći su za 9,9%, od ostvarenih u prethodnoj godini.

U 2014. godini ostvaren je **gubitak** u iznosu od **34.477.068** KM i veći je za 41,4% u odnosu na ostvareni u 2013. godini.

Graf 1. Finansijski rezultati poslovanja KJKP GRAS

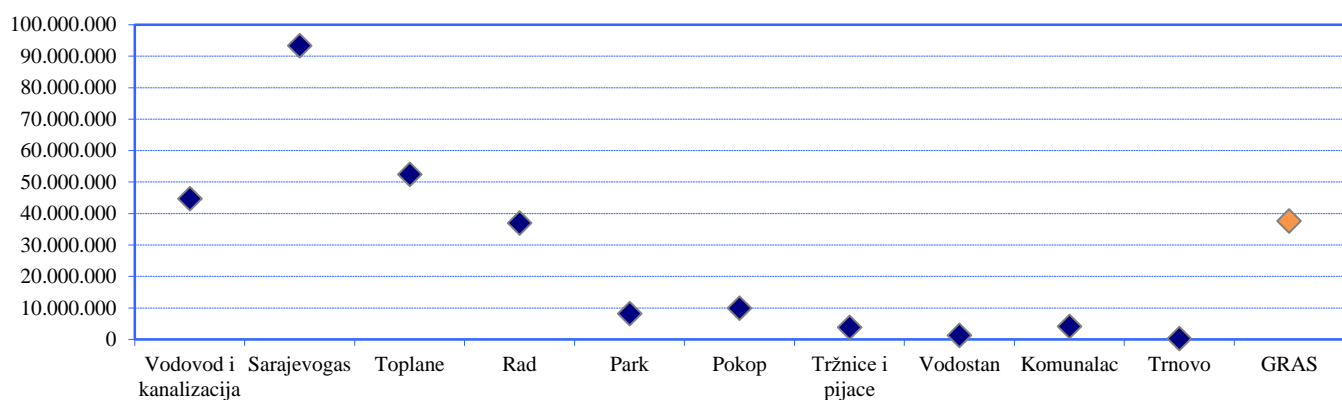

Podaci o prihodu, rashodu, gubitku i dobiti za sva javna komunalna preduzeća data su narednoj tabeli.

Tabela 1.Osnovni finansijski rezultati poslovanja KJKP i JKP u KM

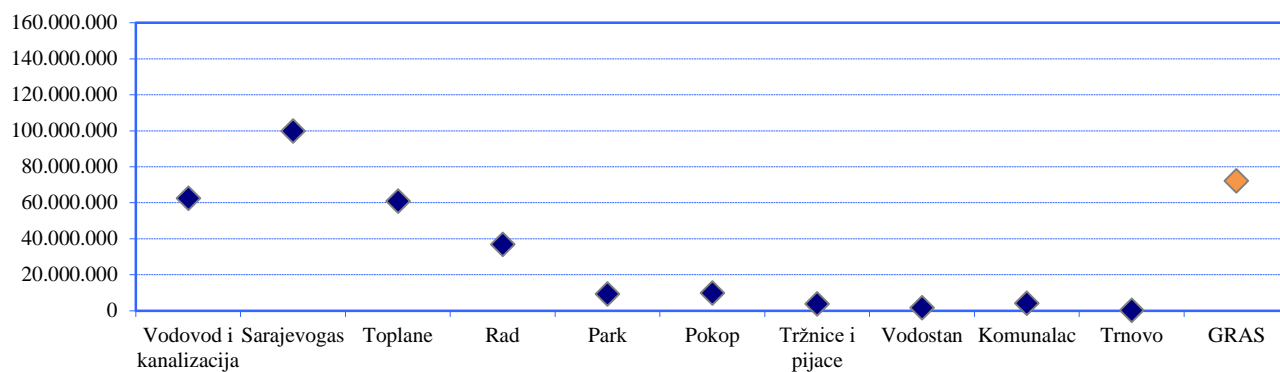
Red. broj	JKP	Godina	Ukupni prihodi	Indeks 2014/2013	Ukupni rashodi	Indeks 2014/2013	Dobit u poslovanju	Indeks 2014/2013	Neto dobit	Indeks 2014/2013	Gubitak	Indeks 2014/2013
1.	Vodovod i kanalizacija	2014	44.777.691	100,4	62.585.957	91,7					17.808.266	75,2
		2013	44.577.136		68.253.804						23.676.668	
2.	Sarajevogas	2014	93.435.722	81,6	99.883.760	83,7					6.448.038	131,8
		2013	114.511.649		119.402.959						4.891.310	
3.	Toplane	2014	52.505.615	95,8	60.889.190	77,8					8.383.575	35,7
		2013	54.798.552		78.271.732						23.473.180	
4.	Rad	2014	37.057.851	97,6	37.000.377	97,6	57.474	109,0	51.727	109,0		
		2013	37.971.387		37.918.648		52.739		47.465			
5.	Park	2014	8.208.669	104,5	9.288.529	99,4					1.079.860	72,4
		2013	7.854.927		9.346.261						1.491.334	
6.	Pokop	2014	9.950.419	103,8	9.940.550	103,8	9.869	116,3	5.344	213,0		
		2013	9.584.116		9.575.632		8.484		2.509			
7.	Tržnice i pijace	2014	3.876.810	97,4	3.750.514	96,7	126.296	126,8	110.661	123,4		
		2013	3.980.110		3.880.510		99.600		89.677			
8.	Vodostan	2014	1.324.860	95,5	1.754.866	105,1					430.006	151,8
		2013	1.386.807		1.670.009						283.202	
9.	Komunalac	2014	4.143.547	164,8	4.116.464	154,9	27.083		27.083			
		2013	2.514.139		2.657.326						143.187	
10.	Trnovo	2014	309.829		352.146						42.317	83,7
		2013	294.484		345.041						50.557	
Ukupno		2014	255.591.013	92,1	289.562.353	87,4	220.722	137,2	194.815	139,5	34.192.062	63,3
		2013	277.473.307		331.321.922		160.823		139.651		54.009.438	
11.	GRAS	2014	37.554.681	91,3	72.031.749	109,9					34.477.068	141,4
		2013	41.131.357		65.521.307						24.389.950	

Graf 2. Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a u 2014. (u KM)

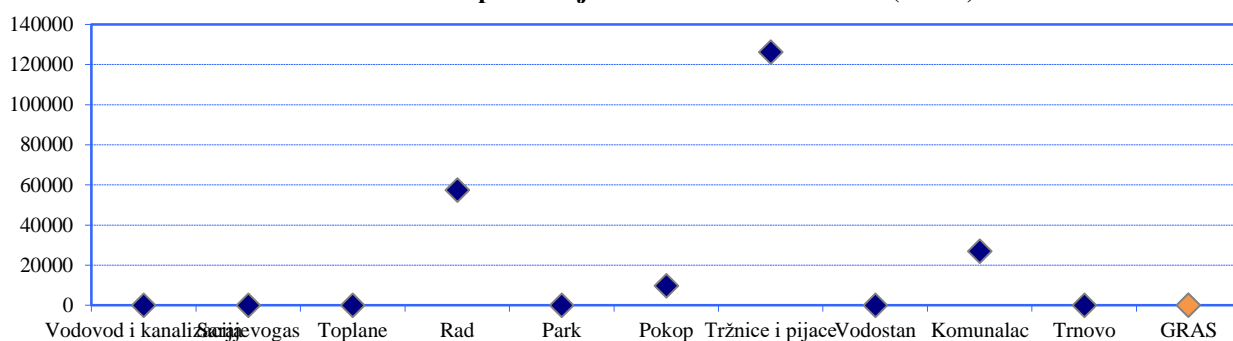

Prema visini ostvarenog ukupnog prihoda u 2014. godini KJKP GRAS ima rang 4 iza KJKP Sarajevogasa, KJKP Toplana i KJKP Vodovod i kanalizacija.

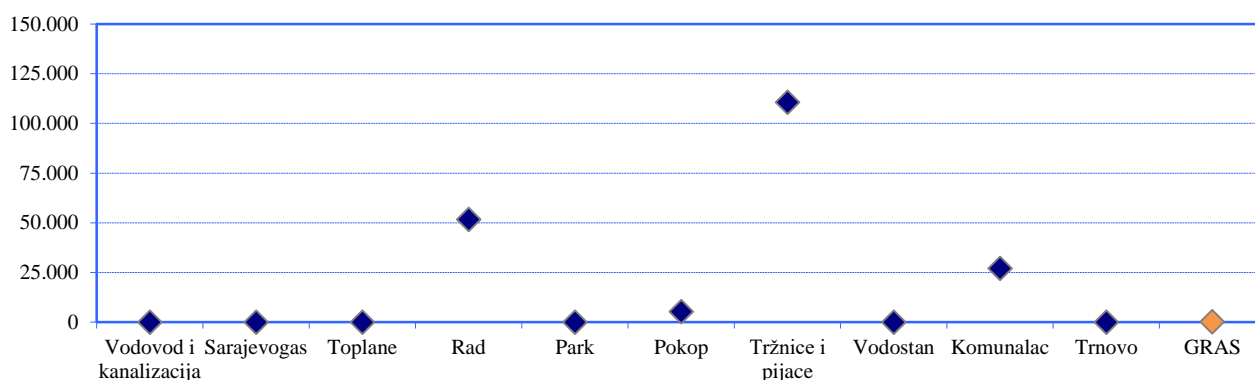
Graf 3. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a u 2014. (u KM)

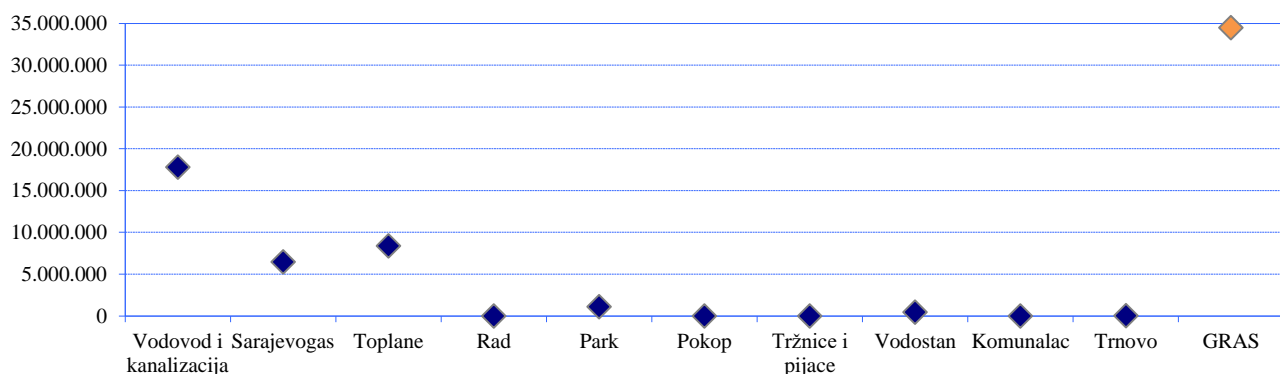
Graf 4. Dobit u poslovanju KJKP-a i JKP-a u 2014. (u KM)

Graf 5. Neto dobit po KJKP-a i JKP-a u 2014. (u KM)

Graf 6. Gubitak KJKP-a i JKP u 2014. (u KM)

Ukupni rashodi pozicioniraju Preduzeće na rang 4 iza KJKP Sarajevogasa i KJKP Toplana i KJKP Vodovoda i kanalizacije. Prema visini gubitka Preduzeće je na rang 1, ostvaruje najveće gubitke koji su u nivou ukupnih gubitaka KJKP i JKP

1.1. Ukupni prihodi

U 2014. godini ostvareni ukupni prihodi Preduzeća su 37.554.681 KM i manji je za 8,7% u odnosu na 2013. godinu.

Prihod od osnovne aktivnosti manji je za 2,0% u odnosu na ostvareni u 2013. godini. U strukturi formiranja ukupnog prihoda Preduzeća u 2014. godini prihodi od osnovne aktivnosti učestvuju sa 98,9 %.

U prihodima od poslovnih (osnovnih) aktivnosti uključene su subvencije iz Budžeta Kantona kako je dato u Izvještaju o poslovanju Preduzeća za 2014. godinu (april 2015.). Pored prihoda osnovne djelatnosti (prevoz putnika) ostvareni su i prihodi od usluga trećim licima od 1.543.600 KM, koji su u odnosu na 2013. godinu veći za 26,4%.

Ukupni prihodi od prevoza putnika sa subvencijama iznose 30.536.508 KM i manji su za 3,2% u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi ukupnog prihoda od prevoza putnika, prihodi od pojedinačnih karata je ostvaren od 7.555.131 KM i veći su za 4,3%, prihod od mjesečnih i višemjesečnih karata koje plaćaju putnici bez subvencije ostvaren je od 13.705.384 KM i manji su za 5,3% i prihod od subvencija iznosi 9.275.993 KM i manji je za 5,7% u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi ukupnog prihoda od prevoza putnika, učešće prihoda od pojedinačnih karata od 24,7%, prihode od mjesečnih karata sa subvencijom 71,6% (prihod od mjesečnih karata 41,3%), a prihod od višemjesečnih i godišnjih karata 3,5%, što dovoljno govori o veoma nepovoljnom odnosu posebno kada se radi o mjesečnim prevoznim kartama.

Prihodi od finansiranja veći su za 76,6% u odnosu na 2013. godinu, a ukupnom prihodu Preduzeća učestvuju sa 0,3%.

Ostali prihodi su manji 90,5% u odnosu na 2013. godinu, a ukupnom prihodu Preduzeća učestvuju sa 0,8%. KJKP Sarajevogas, KJKP Toplane i KJKP Vodovod i kanalizacija ostvaruju veći prihod od KJKP GRAS-a.

Tabela 2. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u KM

R. Br.	JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Indeks <u>2014</u> / 2013	Prihodi od finansiranja	Indeks <u>2014</u> / 2013	Ostali prihodi	Indeks <u>2014</u> / 2013	Ukupni prihodi	Indeks <u>2014</u> / 2013
1.	Vodovod i kanalizacija	2014	41.549.577	110,4	58.138	62,2	3.169.976	46,3	44.777.691	122,3
		2013	37.633.984		93.441		6.849.711		44.577.136	
2.	Sarajevogas	2014	92.679.758		276.109		479.855		93.435.722	84,5
		2013	113.566.659		552.885		392.105		114.511.649	
3.	Toplane	2014	46.971.125	94,6	191.048	15,6	5.343.442	136,4	52.505.615	101,9
		2013	49.655.328		1.227.019		3.916.205		54.798.552	
4.	Rad	2014	35.640.583	98,1	290.570	75,6	1.126.698	90,4	37.057.851	89,5
		2013	36.340.960		384.541		1.245.886		37.971.387	
5.	Park	2014	8.168.571	105,0	737	25,7	39.361	55,9	8.208.669	92,3
		2013	7.781.597		2.864		70.466		7.854.927	
6.	Pokop	2014	9.941.395	227,2	182	293,5	9.337	0,2	9.950.914	95,8
		2013	4.376.303		62		5.207.751		9.584.116	
7.	Tržnice i pijace	2014	3.868.185	97,2	22	183,3	8.603		3.876.810	97,0
		2013	3.980.097		12		1		3.980.110	
8.	Vodostan	2014	1.314.393	133,0			10.467	2,6	1.324.860	99,1
		2013	987.991				398.803		1.386.807	
9.	Komunalac	2014	3.923.441	171,6	32.220	194,1	187.886	89,2	4.143.547	105,3
		2013	2.286.954		16.596		210.589		2.514.139	
10.	Trnovo	2014	309.823	105,2	5	62,5	1		309.829	75,4
		2013	294.476		8				294.484	
Ukupno		2014	244.366.851	95,1	849.031	37,3	10.375.626	56,7	255.591.508	92,1
		2013	256.904.349		2.277.428		18.291.517		277.473.307	
11.	GRAS	2014	37.158.218	98,0	97.542	176,6	298.921	9,5	37.554.681	91,3
		2013	37.916.172		55.233		3.159.951		41.131.357	

Tabela 3. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u %

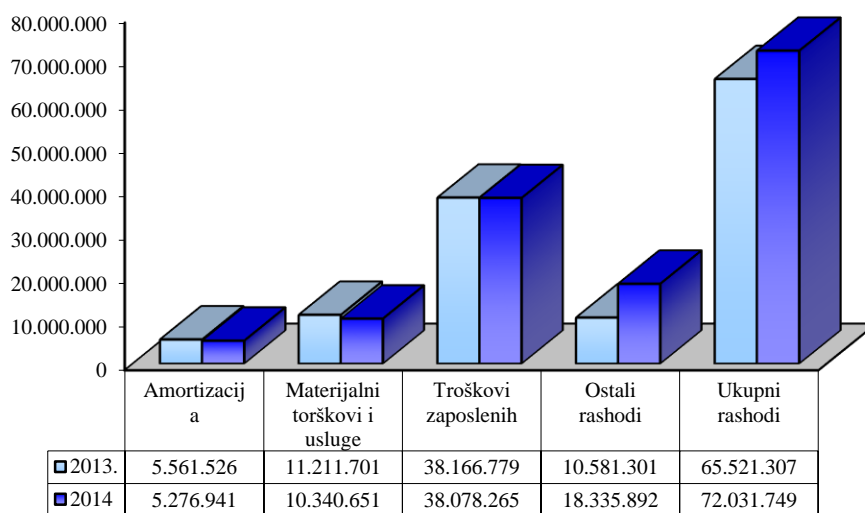
	JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Prihodi od finansiranja	Ostali prihodi	Ukupni prihodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2014	92,8	0,1	7,1	100,0
		2013	84,4	0,2	15,4	100,0
2.	Sarajevogas	2014	99,2	0,3	0,5	100,0
		2013	99,2	0,5	0,3	100,0
3.	Toplane	2014	89,5	0,4	10,2	100,0
		2013	90,6	2,2	7,1	100,0
4.	Rad	2014	96,2	0,8	3,0	100,0
		2013	95,7	1,0	3,3	100,0
5.	Park	2014	99,5	0,0	0,5	100,0
		2013	99,1	0,0	0,9	100,0
6.	Pokop	2014	99,9	0,0	0,1	100,0
		2013	45,7	0,0	54,3	100,0
7.	Tržnice i pijace	2014	99,8	0,0	0,2	100,0
		2013	100,0	0,0	0,0	100,0
8.	Vodostan	2014	99,2	0,0	0,8	100,0
		2013	71,2	0,0	28,8	100,0
9.	Komunalac	2014	94,7	0,8	4,5	100,0
		2013	91,0	0,7	8,4	100,0
10.	Trnovo	2014	100,0	0,0	0,0	100,0
		2013	100,0	0,0	0,0	100,0
Ukupno		2014	95,6	0,3	4,1	100,0
		2013	92,6	0,8	6,6	100,0
11.	GRAS	2014	98,9	0,3	0,8	100,0
		2013	92,2	0,1	7,7	100,0

1.2. Ukupni rashodi

Ukupni rashodi Preduzeća u 2014. godini iznosili su 72.031.749 KM, i u odnosu na 2013. godinu veći su za 9,9%.

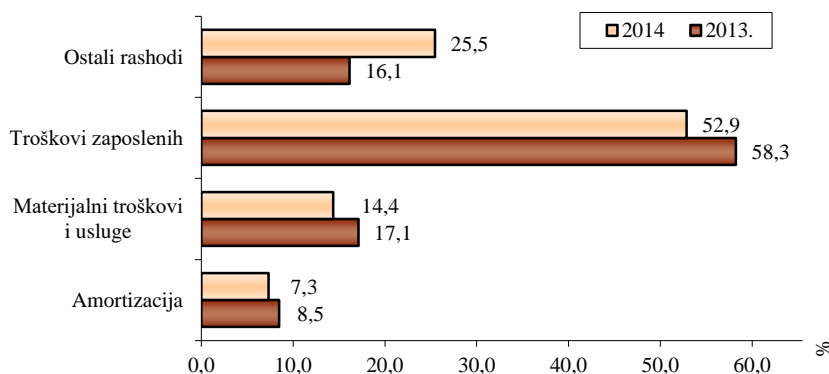
Struktura formiranja ukupnih rashoda (nominalno) Preduzeća data je na Grafu 7.

Graf 7. Struktura rashoda KJKP GRAS, u KM

U 2014. godini u strukturi formiranja ukupnih rashoda materijalni troškovi i usluge sa troškovima amortizacije učestvuju sa 21,7%, troškovi zaposlenih učestvuju sa 52,9% i svi ostali troškovi i rashodi sa 25,5%. (Graf 8.)

Graf 8. Struktura rashoda KJKP GRAS, u %

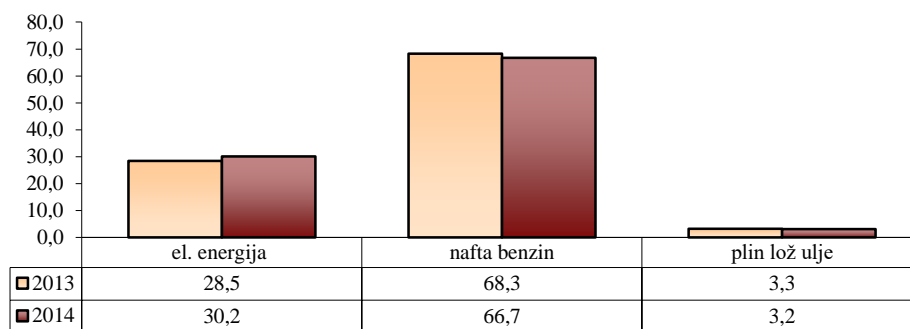

Troškovi sirovina, materijala, i rezervnih dijelova iznose 1.629.751KM, manji su za 9,6% u odnosu na 2013. godinu.

Ukupni troškovi energije i vode u 2014. godini iznose 7.105.638KM i manji su za 7,9% u odnosu na 2013. godinu. Troškovi električne energije iznose 2.142.944KM manji su za 2,5%, troškovi nafte i naftnih derivata iznose 4.737.728KM manji su za 10,1%, a troškovi plina i lož ulja manji su za 10,4% u odnosu na 2013.godinu, a iznose 224.964KM.

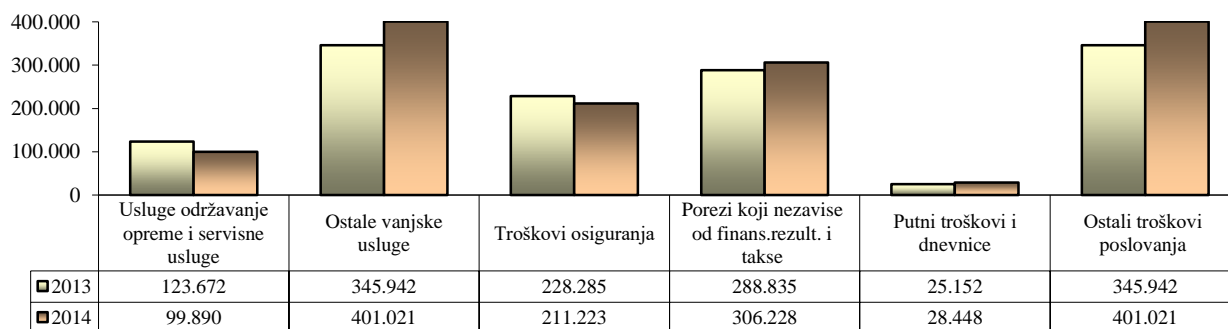
Učešće pojedinih troškova energije i vode dato je na Grafu 9.

Graf 9. Struktura troškova energije i vode u %

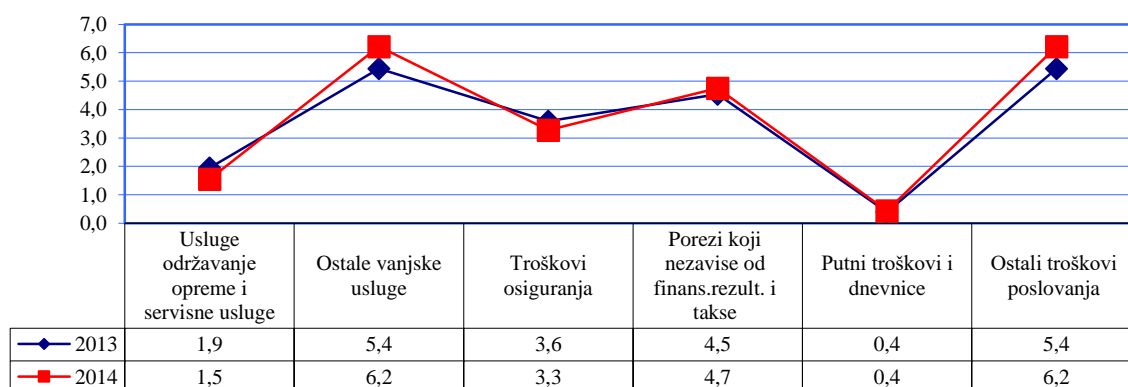

Svi ostali troškovi sa proizvodnim uslugama i neproizvodnim uslugama, porezi i drugo iznose 1.428.575 KM i veći su za 2,1% u odnosu na 2013. godinu. Troškovi usluga u 2013. godini ostvareni su iznosu od 1.447.831KM, troškovi proizvodnih usluga su 194.151 KM, a nematerijalni troškovi koji obuhvataju neproizvodne usluge i druge nematerijalne troškove su 1.217936 KM. Troškovi ovih usluga dati su na Grafu 10.

Graf 10. Troškovi usluga KJKP GRAS, u KM

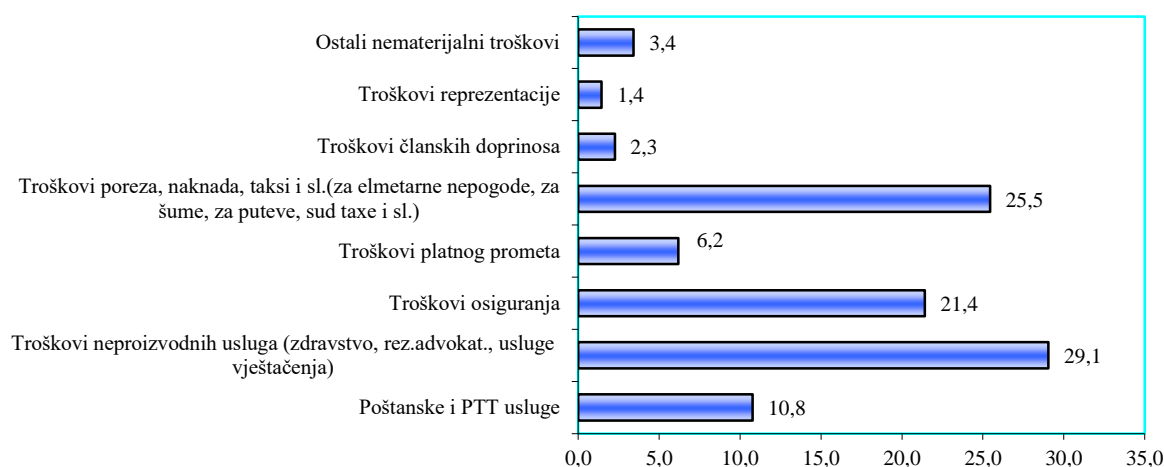

Graf 11. Struktura troškova usluga KJKP GRAS, u %

U strukturi formiranja troškova usluga, 21,4% su neproizvodne usluge koje obuhvataju zdravstvene usluge, komunalne usluge, servis za privremeno uposlene radnike, registraciju vozila, održavanje opreme i druge troškove.

Graf 12. Struktura ostalih troškova poslovanja KJKP GRAS u %

U 2014.godini ostvarena amortizacija iznosila je 5.276.941KM i manja je za 5,1% odnosu na 2013. godinu. Amortizacija je obračunata po linearnoj metodi na osnovu pojedinačnog otpisa. Troškovi rezervisanja iznose 5.000.000 KM.

Ukupni troškovi zaposlenih u 2014. godini iznose 38.078.265KM i manji su za 0,2 % u odnosu 2013. godinu. Troškovi zaposlenih obuhvataju plaće i naknade neto plaća, poreze i doprinose na plaće i naknade plaća i kategoriju ostalih troškova zaposlenih.

Detaljna struktura ukupnih rashoda Preduzeća data je u Tabeli 4.

Tabela 4. Struktura ukupnih rashoda

Struktura rashoda	Iznos u KM		Indeks 2014 2013	Učešće u %	
	2014	2013		2014	2013
1. Troškovi sir. mat. rez. dje.	1.629.751	1.803.088	90,4	2,3	2,8
2. Troškovi sitnog inventara i auto guma	193.175	312.572	61,8	0,3	0,5
3. Troškovi energije (ukupno)	7.105.638	7.718.656	92,1	9,9	11,8
el. energija	2.142.944	2.197.424	97,5	3,0	3,4
nafta-gorivo	4.737.728	5.270.196	89,9	6,6	8,0
plin-grijanje	224.964	251.036	89,6	0,3	0,4
4. Amortizacija	5.276.941	5.561.526	94,9	7,3	8,5
5. Plate i naknade plata	32.377.491	32.425.815	99,9	40,8	49,5
6. Ostali troškovi zaposlenih radnika (topl. obr., regres i dr.)	5.700.744	5.740.965	99,3	7,9	8,8
7. Izdaci za ostala materijalna prava zaposlenih Usluge održavanje kapaciteta	186.497	221.523	84,2	0,3	0,3
8. Usluge održavanje opreme i servisne usluge	99.890	123.672	80,8	0,1	0,2
9. Ostale vanjske usluge	401.021	345.942	115,9	0,6	0,5
10. Troškovi osiguranja	211.223	228.285	92,5	0,3	0,3
11. Porezi koji ne zavise od finans.rezult. i takse	306.228	288.835	106,0	0,4	0,4
12. Putni troškovi i dnevnice	28.448	25.152	113,1	0,0	0,0
13. Ostali troškovi poslovanja	401.021	345.942	115,9	0,6	0,5
14. Troškovi rezervisanja	5.000.000	5.000.000	100,0	6,9	7,6
15. Nabavna vrijednost prodane robe	16.488	20.885	78,9	0,0	0,0
16. Rashodi finansiranja	12.650.753	4.449.140	284,3	17,6	6,8
17. Ostali rashodi	668.651	1.111.276	60,2	0,9	1,7
Ukupni rashodi	72.031.749	65.521.307	109,9	96,2	100,3

Tabela 5. Ukupni rashodi KJKP i JKP-nominalna struktura u KM

R. Br.	JKP	Godina	Amortizacija	Indeks 2014/2013	Materijalni troškovi i usluge	Indeks 2014/2013	Troškovi zaposlenih	Indeks 2014/2013	Ostali rashodi	Indeks 2014/2013	Ukupni rashodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2014	18.869.330	75,9	14.700.840	102,9	23.308.824	97,3	5.706.963	110,6	62.585.957
		2013	24.863.468		14.282.878		23.949.676		5.157.782		68.253.804
2.	Sarajevogas	2014	6.942.216	99,4	80.341.704	80,5	9.896.552	96,4	2.703.288	116,3	99.883.760
		2013	6.981.897		99.830.203		10.265.454		2.325.405		119.402.959
3.	Toplane	2014	4.829.774	98,3	36.787.022	83,7	10.239.906	93,4	9.032.488	49,0	60.889.190
		2013	4.913.856		43.967.741		10.962.563		18.427.572		78.271.732
4.	Rad	2014	1.990.734	89,8	7.349.376	88,9	25.627.566	97,1	2.032.701	196,3	37.000.377
		2013	2.215.919		8.265.359		26.401.847		1.035.523		37.918.648
5.	Park	2014	345.509	78,1	1.180.744	114,2	7.660.961	103,5	101.315	21,5	9.288.529
		2013	442.474		1.033.655		7.399.708		470.424		9.346.261
6.	Pokop	2014	1.600.135	99,0	1.161.592	57,2	6.546.741	121,6	0	0,0	9.308.468
		2013	1.616.331		2.030.611		5.382.937		272.753		9.575.632
7.	Tržnice i pijace	2014	175.818	95,7	632.985	89,2	2.908.827	100,1	32.884	40,2	3.750.514
		2013	183.654		709.623		2.905.425		81.808		3.880.510
8.	Vodostan	2014	227.378	94,5	285.660	92,0	998.293	101,5	243.535	179,4	1.754.866
		2013	240.630		310.433		983.165		135.781		1.670.009
9.	Komunalac	2014	736.260	190,9	1.546.202	295,8	1.596.386	111,9	237.616	73,6	4.116.464
		2013	385.748		522.745		1.426.071		322.762		2.657.326
10.	Trnovo	2014	65.269	107,7	55.804	86,7	229.675	104,7	1.398	189,9	352.146
		2013	60.607		64.378		219.320		736		345.041
	Ukupno	2014	35.782.423	85,4	144.041.929	84,2	89.013.731	99,0	20.092.188	71,2	288.930.271
		2013	41.904.584		171.017.626		89.896.166		28.230.546		331.321.922
11.	GRAS	2014	5.276.941	94,9	10.340.651	92,2	38.078.265	99,8	18.335.892	173,3	72.031.749
		2013	5.561.526		11.211.701		38.166.779		10.581.301		65.521.307

Struktura formiranja ukupnih rashoda javnih komunalnih preduzeća data je u Tabeli 5., a učešće pojedinih komponenti u ukupnom rashodu dato je u Tabela 6.

Tabela 6. Ukupni rashodi JKP – struktura u %

R. br.	JKP	Godina	Amortizacija	Materijalni troškovi i usluge	Troškovi zaposlenih	Ostali rashodi	Ukupni rashodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2014	30,1	23,5	37,2	9,1	100,0
		2013	36,4	20,9	35,1	7,6	100,0
2.	Sarajevogas	2014	7,0	80,4	9,9	2,7	100,0
		2013	5,8	83,6	8,6	1,9	100,0
3.	Toplane	2014	7,9	60,4	16,8	14,8	100,0
		2013	6,3	56,2	14,0	23,5	100,0
4.	Rad	2014	5,4	19,9	69,3	5,5	100,0
		2013	5,8	21,8	69,6	2,7	100,0
5.	Park	2014	3,7	12,7	82,5	1,1	100,0
		2013	4,7	11,1	79,2	5,0	100,0
6.	Pokop	2014	17,2	12,5	70,3	0,0	100,0
		2013	16,9	21,2	56,2	2,8	100,0
7.	Tržnice i pijace	2014	4,7	16,9	77,6	0,9	100,0
		2013	4,7	18,3	74,9	2,1	100,0
8.	Vodostan	2014	13,0	16,3	56,9	13,9	100,0
		2013	14,4	18,6	58,9	8,1	100,0
9.	Komunalac	2014	17,9	37,6	38,8	5,8	100,0
		2013	14,5	19,7	53,7	12,1	100,0
10.	Trnovo	2014	18,5	15,8	65,2	0,4	100,0
		2013	17,6	18,7	63,6	0,2	100,0
	Ukupno	2014	12,4	49,9	30,8	7,0	100,0
		2013	12,6	51,6	27,1	8,5	100,0
11.	GRAS	2014	7,3	14,4	52,9	25,5	100,0
		2013	8,5	17,1	58,3	16,1	100,0

1.3. Gubitak

KJKP GRAS, d.o.o. na dan 31.12.2014. godine ostvarilo gubitak u iznosu od 34.477.068 KM, koji je veći za 10.087.118 KM ili za 41,3% u odnosu na ostvareni gubitak za 2013. godinu. Prosječno mjesečno ostvareni gubitak 2014. godine iznosi 2.873.089 KM

U Izvještaju o poslovanju za 2014. godinu je istaknuto da su problemi kulminirali i ugrozili osnovnu funkciju Preduzeća u 2014. godini.

Poslovanje u 2014. godini takođe je opterećeno troškovima ranijeg perioda. Preduzeće od 2.000. godine posluje sa gubitkom, koji je kontinuirano uslovljen kako je istaknuto nedovoljnim nivom prihoda provođenjem politike subvencija, koje su na izuzetno visokom nivou, a najveći broj korisnika usluga su uglavnom korisnici subvencija.

U 2014.godini i dalje su prisutni sljedeći problemi, koji su posebno apostrofirani:

- Pad ukupnog prihoda od prevoza putnika i to po osnovu smanjene prodaje mjesečnih, višemjesečnih i godišnjih karata. Unutar strukture prihoda od mjesečnih karata značajno je smanjenje prihoda od mjesečnih građanskih karata. Pad prihoda od subvencija vezan je za smanjenje broja izdatih karata i to kod đaka I i II razreda srednje škole koje se u potpunosti subvenciraju kao i karata za Ratne vojne invalide, školski prevoz;
- U strukturi prihoda od prevoza putnika i dalje je veliko učešće (39%) prihoda od korisnika sa nižom cijenom mjesečne karte u odnosu na cijenu osnovne mjesečne karte. Učešće prihoda od posebnih karata je 24,7%, a učešće prihoda od mjesečnih, višemjesečnih i godišnjih karata ukupno iznosi 35,5%. Mjesečnu kartu 78,7% korisnika plaća po nižoj cijeni od osnovne mjesečne karte;
- Obaveze prema Upravi za indirektno oporezivanje po osnovu PDV-a i obaveze prema Poreskoj upravi po osnovu poreza i doprinosa na plaće, zbog nedostatka finansijskih sredstava nisu uredno izvršavane, što je imalo za posljedicu blokadu računa Preduzeća i značajno povećanje obaveza po osnovu obračunatih zateznih kamata i troškova prinude;
- Nedostatak finansijskih sredstava za uplatu poreza i nemogućnosti povezivanja radnog staža, uslovalo je da se penzionisanje radnika nije odvijalo planiranom dinamikom. Izostali su mogući efekti smanjenja troškova za plaće i topli obrok za 90 radnika koji su trebali biti penzionisani zaključno sa 31.12.2014. godine;
- Obaveze prema uposlenim i dalje se izmiruju sa kašnjenjem bez uplate poreza i doprinosa. Sa 31.12.2014.-godine ostaju neizmirene obaveze po osnovu plaća i toplog obroka za 3 mjeseca 2014. godine;
- Tužbe po Kolektivnim ugovorima su i dalje neriješene, izuzev u pojedinačnim slučajevima, što dovodi do blokiranja raspoloživih finansijskih sredstava.
- Obaveze rezervisanja sredstava po tužbama povećavaju troškove-gubitak za 5.000.000 KM;
- Poseban problem predstavlja stanje voznog parka i nedostatak vozača.

U Preduzeću navode da Budžet KS ne obezbjeđuje dovoljno sredstava za pokriće gubitka, koja su u 2014. godini potpuno izostala, a u 2015. godini nisu predviđena za pokriće gubitka.

Dugoročne obaveze Preduzeća na dan 31.12.2014.godine iznose 8.599.402 KM (dugoročni kredit 4.794.935 KM i 3.804.467 KM dugoročne obaveze po finansijskom lizingu)

Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2014.godine iznose 143.380.800. KM i veće su za 34,1% u odnosu na 2013.godinu. Kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 4.406.694 KM odnose se na bankarski kredit za nabavku trolejbusa, za remont i modernizaciju pruge, projekat

SATRA II, lizing za autobuse i travaje SATRA i lizing za autobuse, te na kredit za obrtna sredstva.

Treba istaći da je Kanton Sarajevo preuzeo obaveze otplata navedenih kredita, (obaveze se otplaćuju u skladu sa Odlukom, sredstva za te namjene planiraju se u Budžetu Kantona Sarajevo).

Dugoročna razgraničenja iznose 39.857.279 KM i predstavljaju najvećim dijelom ranije dobijana sredstva od Kantona za realizaciju investicionih projekata. Znači, ista ne predstavljaju finansijske obaveze, niti utiču na finansijski rezultat, odnosno realizuju se preko prihoda koji se sučeljavaju sa troškovima amortizacije.

Finansijski rashodi u 2014. godini iznose 12.650.754 KM i povećani su za 8.201.614 KM.

Struktura ostvarenog gubitka ukazuje da gubitak od poslovne djelatnosti iznosi 21.554.127 KM, odnosno 62,5%, a finansijski gubitak 12.553.211 KM ili 36,4%, te je gubitak od redovne aktivnosti 34.107.338 KM ili 98,9 %, a gubitak po drugim osnovama je 369.730 KM ili 1,1% (Tabela 7).

Tabela 7. Struktura ostvarenog gubitka

Red br.	Struktura gubitka	Iznos u KM	Učešće u %
1.	Gubitak od poslovne aktivnosti	21.554.127	62,5
2.	Gubitak od finansijske aktivnosti	12.553.211	36,4
1+2	Gubitak od redovne aktivnosti (1+2)	34.107.338	98,9
3.	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda	202.130	0,6
4.	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (mater.sredstava i zaliha)	167.600	0,5
	Gubitak	34.477.068	100

Uprava Preduzeća i Nadzorni odbor dali su Prijedlog načina pokrića gubitka.

Predlaže se da se:

- Akumulirani gubitak koji premašuje vrijednost kapitala-imovine iskazan sa 31.12.2014. godine u iznosu od **82.166.510 KM**, pokrije finansijskim sredstvima osnivača i to do 31.12.2015. godine.
- Preostali gubitak u iznosu od 108.314.802 KM, pokrije sredstvima predviđenim Planom finansijske konsolidacije javnih preduzeća u FBiH a koji će usvojiti Skupština Preduzeća.

Na gubitak iznad visine kapitala najviše je uticalo kontinuirano poslovanje sa gubitkom. Gubici se akumuliraju od 2000. godine, jer se pokriće gubitka u cjelini nije izvršilo nikada. U Izvještaju Preduzeća, posebno je istaknuto da su gubici pokriveni samo simbolično od strane Kantona Sarajevo, što je bilo nedovoljno za sanaciju akumuliranih gubitaka, te su nastajali kapitalni gubici.

KJKP „GRAS“ d.o.o. donijelo je Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja u kome su istakli kompleksnost i sistemski pristup rješavanja po segmentima u odnosu na Preduzeće:

Poseban akcenat dat je na Kantonalne vlasti, da se kroz strategiju razvoja javnog prevoza, politiku cijena i subvencija, jačanje javnog prijevoza u cilju veće bezbjednosti svih učesnika

u prometu i podizanja kvaliteta usluge, ekološki aspekt, realizuju Zaključci Skupštine Kantona Sarajevo i prevaziđu kontinuirani problemi.

Aktivnosti na realizaciji mjera Preduzeće je nastojalo provoditi u kontinuitetu, ali zbog nedostatka finansijskih sredstava i sistemskih rješenja, mjere su djelimično realizovane uz podršku Kantona.

Donošenjem Zakona o javnom linijskom prevozu definisan je status revizora, te su se stekli uslovi za zaštitu sistema naplate.

Izostala su sredstva za djelimično usklađivanje cijena mjesečnih karata subvencioniranih korisnika, te su efekti povećanja prihoda po tom osnovu izostali u 2014. godini.

Istaknuto je da je Preduzeće uputilo Vladi Kantona Sarajevo zahtjev za finansijsku konsolidaciju (prvenstveno za rješavanje problema zastoja u penzionisanju).

I pored izraženih problema u poslovanju u 2014. ostvareni su i određeni pozitivni pomaci u poslovanju Preduzeća:

- U zadnjem kvartalu 2014. godine realizovana je donacija 30 rabljenih autobusa od IETT Istanbul Turska, od kojih je do kraja godine, 28 sukcesivno uključeno u saobraćaj;
- Započeta i djelimično završena aktivnost na nabavci 15 rabljenih trolejbusa i 10 rabljenih autobusa za koju su planirana sredstva iz Budžeta Kantona za 2014. godinu, a okončanje ovih aktivnosti se očekuje u 2015. godini;
- U završnoj fazi je izrada tramvaja SATRA, te se u puštanje u saobraćaj ovog tramvaja očekuje u 2015. godini;
- Realizovan je Projekat potputnjak Stup uz koji je lociran prodajni objekat i kontrolni punkt na frekventnoj lokaciji u svrhu zaštite prihoda. Pojačana je kontrola u koju su uključeni uposlenici iz svih procesa rada, zaustavljen trend pada prihoda od pojedinačnih karata;
- Aktivirane su aktivnosti za sticanje znanja kontrolora u skladu sa Zakonom o javnom linijskom prevozu.

Vlada Kantona Sarajevo na Četvrtoj sjednici održanoj 16.04.2015. godine u cilju stabilizacije poslovanja donijela je Zaključak (broj: 02-05-6161-17.1/15) kojim je utvrdila niz mjera.

Jedna od mjera je da je Sindikat GRASa pristao da se u skladu sa Članom 105. Kolektivnog ugovora plaće smanje za 10% u odnosu na decembar 2014. godine. Neke od mjera Vlade Kantona Sarajevo počele su se realizovati.

Uprava Preduzeća je svjesna da predstoji period maksimalnog angažovanja na hitnom restrukturiranju uz realno optimiziranje organizacije i sistematizacije poslova, što treba da dovede do efikasnosti radno-tehnoloških procesa i racionalizaciji troškova radne snage i dr.

Cijene usluga prijevoza utvrđene u 2006. godini i dalje su aktuelne.

2. Sredstva budžeta

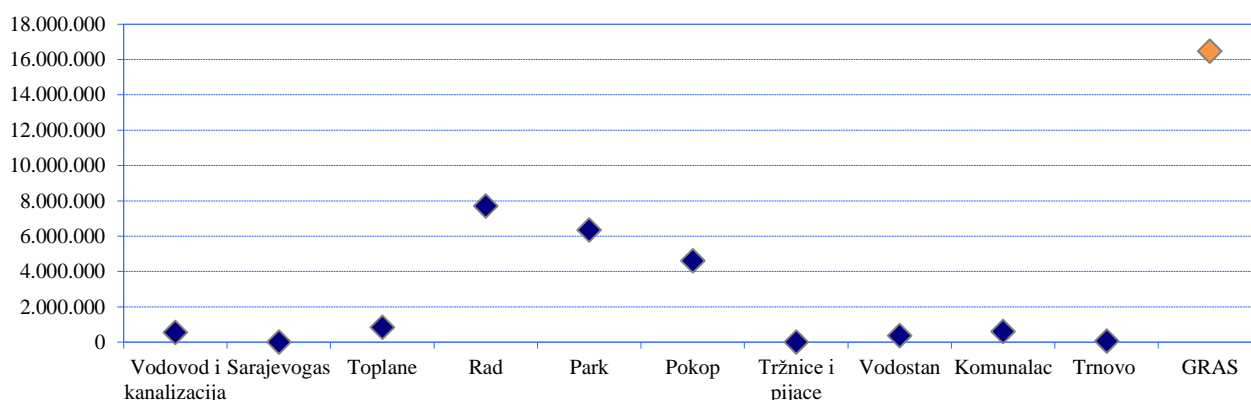
U 2014. Godini Budžetom Kantona Sarajevo predviđeno je 20.041.900 KM, a realizovana sredstva iznose 16.462.546 KM.

U ukupno izdvojenim sredstvima iz Budžeta Kantona Sarajevo, Ministarstvo saobraćaja ukupno je izdvojilo 12.526.576 KM (subvencije za penzionere 5.965.386 KM, subvencije za studente 1.063.112 KM, garancija Vlade KS iznosi 4.755.198 KM, nabavka i remont vozila 742.880 KM), a Ministarstvo obrazovanja izdvojilo je 3.051.381 KM (subvencija za đake osnovnih i srednjih škola) i Ministarstvo za boračka pitanja izdvojilo je 884.589 KM.

Tabela 8. Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP-a i JKP-a

R. br.	JKP	Ukupni prihodi u KM		Sredstva budžeta u KM		Indeks 2014/2013	Učešće budžeta u %	
		2013	2014.	2013.	2014.		2013.	2014.
1.	Vodovod i kanalizacija	44.577.136	44.777.691	1.103.200	540.000	48,9	2,5	1,2
2.	Sarajevogas	114.511.649	93.435.722	0	0		0,0	0,0
3.	Toplane	54.798.552	52.505.615	1.850.000	842.000	45,5	3,4	1,6
4.	Rad	37.971.387	37.057.851	7.600.000	7.700.000	101,3	20,0	20,8
5.	Park	7.854.927	8.208.669	6.250.000	6.350.000	101,6	79,6	77,4
6.	Pokop	9.584.116	9.950.419	4.500.000	4.600.000	102,2	47,0	46,2
7.	Tržnice i pijace	3.980.110	3.876.810					
8.	Vodostan	1.386.807	1.324.860	426.100	375.000	88,0	30,7	28,3
9.	Komunalac	2.514.139	4.143.547	734.300	602.100	82,0	29,2	14,5
10.	Trnovo	294.484	309.829	150.000	62.500	41,7	50,9	20,2
	UKUPNO	277.473.307	255.591.013	22.613.600	21.071.600	93,2	8,1	8,2
11.	GRAS	41.131.357	37.554.681	19.293.288	16.462.546	85,3	46,9	43,8

Graf 13. Sredstva budžeta po KJKP-a u 2014.

Svim deset KJKP i JKP je doznačeno 21.071.600 KM, a GRAS-u 16.462.546 KM što je manje 21,9% u odnosu na sva ostala preduzeća. Ukupna sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo doznačena GRAS-u su manja za 14,7% (2.830.742 KM) u odnosu na 2013. godinu, a ostalim KJKP i JKP doznačena Budžetska sredstva su manja za 6,9% (1.542.000 KM) u odnosu na 2013. godinu. Odnos Budžeta Kantona Sarajevo i ukupnih prihoda u 2014. godini je 43,8%, a u 2013.godini 46,9%.

3. Investicije

U 2014. godini vrijednost isplata za investicije, odnosno novčana ulaganja u saobraćajnu infrastrukturu iznosila su 596.635 KM i što predstavlja 8,0% isplaćenih investicija svih JKP u Kantonu Sarajevo.

Tabela 9. Isplate za investicije po izvorima finansiranja u KM

R. br.	JKP	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Krediti	Ostali izvori	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	34.413			1.522.950	1.557.363
2.	Sarajevogas	1.259.305				1.259.305
3.	Toplane	1.173.213			1.136.818	2.310.031
4.	Rad	352.734			452.813	805.546
5.	Park	213.504			51.148	264.652
6.	Pokop	209.722				209.722
7.	Tržnice i pijace	59.914				357.491
8.	Komunalac	506.725				506.725
9.	Vodostan	1.608				1.608
10.	Trnovo					
UKUPNO		3.811.138			3.163.729	7.272.443
11.	GRAS	9.886			586.749	596.635

Izvor: Godišnji izvještaj o investicijama za 2014. godinu (Obrazac INV – 01)

Od ukupnih isplata za investicije 98,3% odnosi se na ostale izvore.

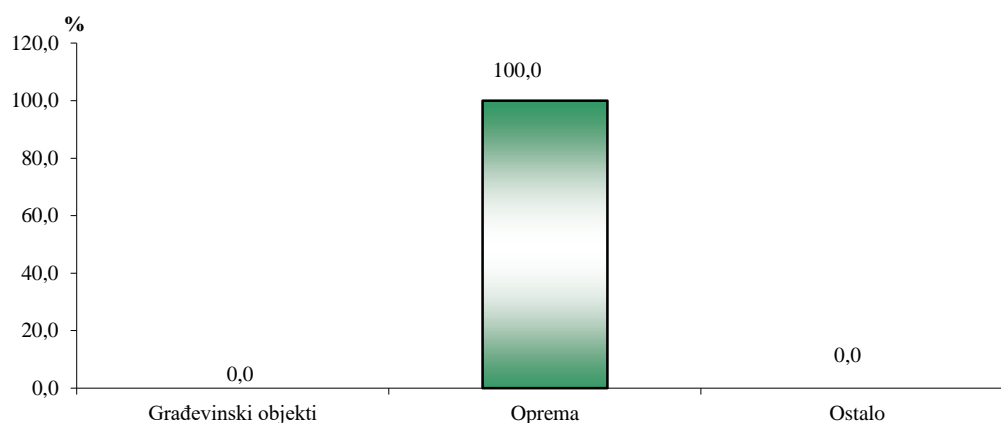
Tabela 10. Ostvarene investicije u KJKP-u i JKP-u u KM

R. br.	JKP	Građevinski objekti	Oprema	Ostalo	Ukupne investicije
1.	Vodovod i kanalizacija	1.290.825	309.608		1.600.433
2.	Sarajevogas	369.064	804.872		1.173.936
3.	Toplane	437.215	1.853.380		2.290.595
4.	Rad		805.546		805.546
5.	Park	137.157	58.509		195.666
6.	Pokop	166.364	22.328		188.692
7.	Tržnice i pijace		352.491	5.000	357.491
8.	Vodostan			1.608	1.608
9.	Komunalac		506.725		506.725
10.	Trnovo				
Ukupno		2.400.625	4.713.459	6.608	7.120.692
11.	GRAS		586.635		586.635

Izvor: Godišnji izvještaj o investicijama za 2014. godinu (Obrazac INV – 01)

Ostvarene investicije odnosno vrijednost efektivne izvršene izgradnje građevinskih objekata, nabavke opreme i ostalog iznosi 586.635 KM, od čega je 100% oprema KM (Graf 14.)

Graf 14. Struktura ostvarenih investicija KJKP GRAS u 2014. godini

I pored investicionog ulaganja u kapacitete infrastrukture i voznog parka, stanje je i dalje nezadovoljavajuće. Starost voznog parka predstavlja poseban problem. Prosječna starost ukupnog voznog parka je 21 godina i 3 mjeseca.

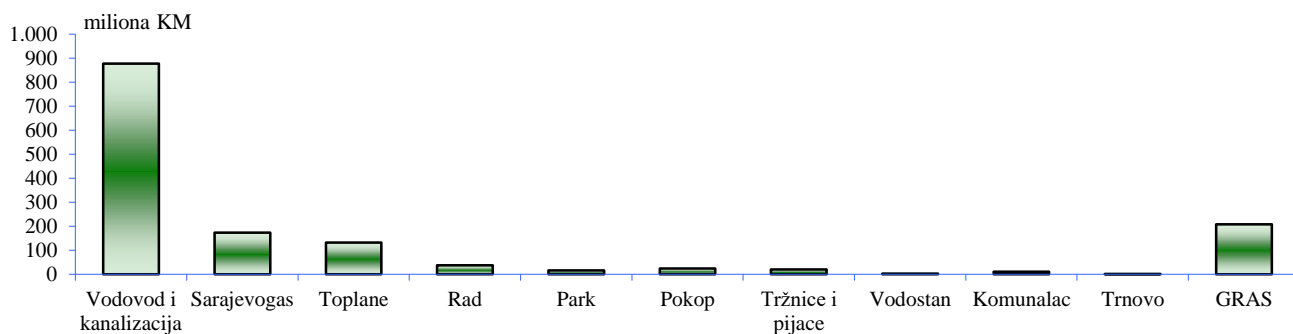
4. Elementi bilansa stanja

Ukupna poslovna sredstva KJKP GRAS na dan 31.12.2014. godine iznose 208.138.246 KM, što je veće za 32,9% u odnosu na 31.12.2013.

Tabela 11. Ukupna poslovna sredstva KJKP I JKP –aktiva u KM

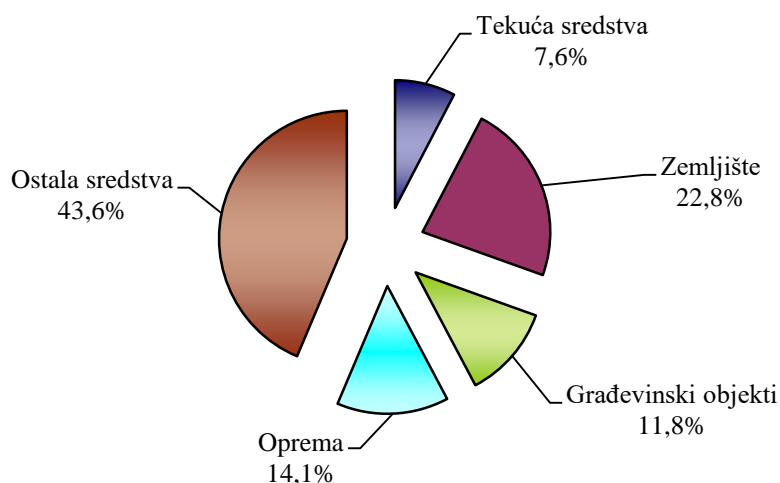
R. br	JKP	Na dan	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
				Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2014.	12.240.732	21.046.411	605.900.402	5.183.228	232.696.683	877.067.456
		31.12.2013.	12.176.852	21.047.328	621.725.283	6.309.483	227.202.782	888.461.728
2.	Sarajevogas	31.12.2014.	108.231.969	1.459.929	48.929.805	12.519.347	2.168.631	173.309.681
		31.12.2013.	108.514.502	1.459.929	51.777.309	13.061.181	3.342.124	178.155.045
3.	Toplane	31.12.2014.	18.599.167	3.670.653	11.135.823	11.584.153	86.505.660	131.495.456
		31.12.2013.	18.212.027	2.799.193	13.308.346	12.225.777	78.647.348	125.192.691
4.	Rad	31.12.2014.	25.091.854	2.819.386	3.918.159	5.113.061	22.278	36.964.738
		31.12.2013.	24.657.147	2.819.386	4.102.841	6.113.168	34.203	37.726.745
5.	Park	31.12.2014.	3.257.097	8.927.537	3.073.384	668.743	568.010	16.494.771
		31.12.2013.	2.919.309	8.927.537	3.137.860	860.750	443.836	16.289.292
6.	Pokop	31.12.2014.	1.875.171	969.353	16.401.728	1.062.309	3.669.637	23.978.198
		31.12.2013.	1.501.254	969.353	16.810.277	1.705.344	4.114.275	25.100.503
7.	Tržnice i pijace	31.12.2014.	199.829	7.135.950	9.642.554	451.041	2.811.125	20.240.499
		31.12.2013.	195.625	7.135.950	9.795.035	122.165	2.837.558	20.086.333
8.	Vodostan	31.12.2014.	669.548	234.297	1.135.555	222.180	1.856	2.263.436
		31.12.2013.	903.269	234.297	1.309.917	275.337	1.961	2.724.781
9.	Komunalac	31.12.2014.	983.778	250.391	8.813.139	553.960	518.076	11.119.344
		31.12.2013.	598.675	250.391	9.329.285	218.626	589.847	10.986.824
10.	Trnovo	31.12.2014.	84.006			160.963	11.039	256.008
		31.12.2013.	35.066			225.800	644	261.510
Ukupno		31.12.2014.	171.233.151	46.513.907	708.950.549	37.518.985	328.972.995	1.293.189.587
		31.12.2013.	169.713.726	45.643.364	731.296.153	41.117.631	317.214.578	1.304.985.452
11.	GRAS	31.12.2014.	15.903.497	47.519.230	24.507.720	29.396.264	90.811.535	208.138.246
		31.12.2013.	18.604.512	33.737.890	25.361.996	32.907.656	45.896.536	156.508.590

Graf 15. Ukupna imovina KJKP u 2014.

U poređenju sa ukupnim poslovnim sredstvima drugih javnih komunalnih preduzeća, KJKP GRAS ima rang 2 (iza Vodovoda i kanalizacije).

Graf 16. Struktura imovine KJKP GRAS, 31.12.2014.

Na kraju 2014. godine Preduzeće je raspolagalo sa preko 15,9 miliona tekućih sredstava, preko 24,5 miliona vrijednosti građevinskih objekata i opreme u vrijednosti od preko 29,3 miliona KM što je i najznačajnija stavka u strukturi poslovnih sredstava preduzeća.

Graf 17. Učešće građevinskih objekata u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2014.

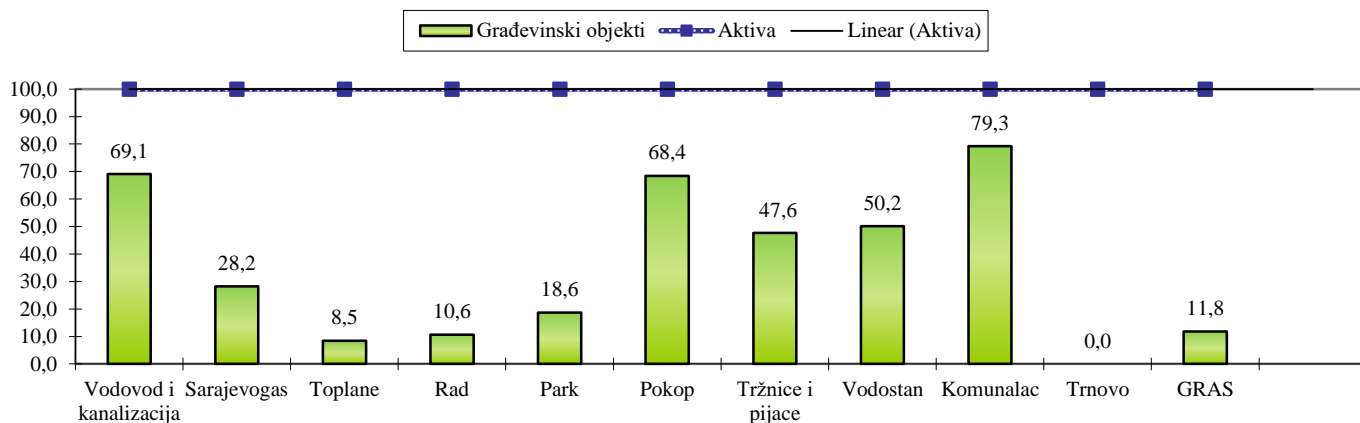

Tabela 12. KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2013. i 31.12.2014.-struktura poslovnih sredstava u %

R. Broj	JKP	Na dan	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
				Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2014.	1,4	2,4	69,1	0,6	26,5	100,0
		31.12.2013.	1,4	2,4	70,0	0,7	25,6	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2014.	62,5	0,8	28,2	7,2	1,3	100,0
		31.12.2013.	60,9	0,8	29,1	7,3	1,9	100,0
3.	Toplane	31.12.2014.	14,1	2,8	8,5	8,8	65,8	100,0
		31.12.2013.	14,5	2,2	10,6	9,8	62,8	100,0
4.	Rad	31.12.2014.	67,9	7,6	10,6	13,8	0,1	100,0
		31.12.2013.	65,4	7,5	10,9	16,2	0,1	100,0
5.	Park	31.12.2014.	19,7	54,1	18,6	4,1	3,4	100,0
		31.12.2013.	17,9	54,8	19,3	5,3	2,7	100,0
6.	Pokop	31.12.2014.	7,8	4,0	68,4	4,4	15,3	100,0
		31.12.2013.	6,0	3,9	67,0	6,8	16,4	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2014.	1,0	35,3	47,6	2,2	13,9	100,0
		31.12.2013.	1,0	35,5	48,8	0,6	14,1	100,0
8.	Vodostan	31.12.2014.	29,6	10,4	50,2	9,8	0,1	100,0
		31.12.2013.	33,2	8,6	48,1	10,1	0,1	100,0
9.	Komunalac	31.12.2014.	8,8	2,3	79,3	5,0	4,7	100,0
		31.12.2013.	5,4	2,3	84,9	2,0	5,4	100,0
10.	Trnovo	31.12.2014.	32,8	0,0	0,0	62,9	4,3	100,0
		31.12.2013.	13,4	0,0	0,0	86,3	0,2	100,0
Ukupno		31.12.2014.	13,2	3,6	54,8	2,9	25,4	100,0
		31.12.2013.	13,0	3,5	56,0	3,2	24,3	100,0
11.	GRAS	31.12.2014.	7,6	22,8	11,8	14,1	43,6	100,0
		31.12.2013.	11,9	21,6	16,2	21,0	29,3	100,0

Vrijednost tekućih sredstava manja su u odnosu na predhodnu godinu za 14,6%, vrijednost opreme manja za 10,7%, a vrijednost građevinskih objekata manja je za 3,4%, dok su ostala sredstva 1,5 puta veća.

Tabela 13. Poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a –indeksi 2013/2014

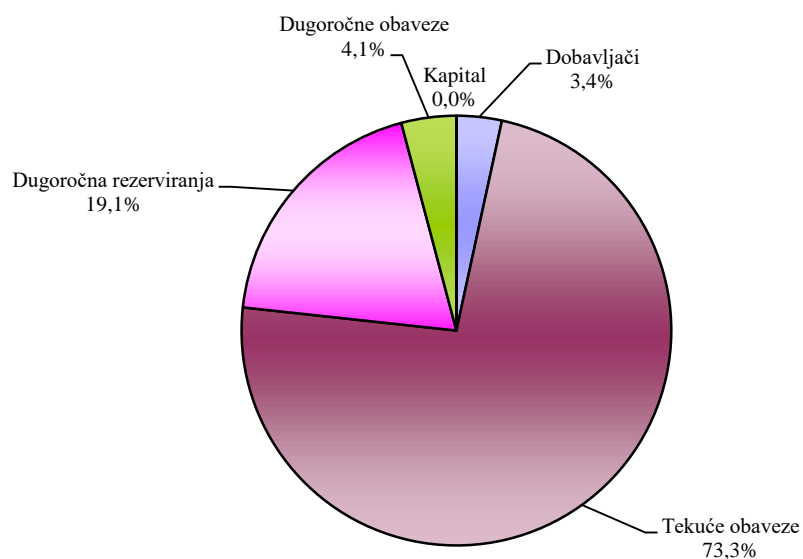
R. br	JKP	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
			Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	1,01	1,00	0,97	0,82	1,02	0,99
2.	Sarajevogas	1,00	1,00	0,95	0,96	0,65	0,97
3.	Toplane	1,02		0,84	0,95	1,10	1,05
4.	Rad	1,02	1,00	0,95	0,84	0,65	0,98
5.	Park	1,12	1,00	0,98	0,78	1,28	1,01
6.	Pokop	1,25	1,00	0,98	0,62	0,89	0,96
7.	Tržnice i pijace	1,02	1,00	0,98	3,69	0,99	1,01
8.	Vodostan	0,74	1,00	0,87	0,81	0,95	0,83
9.	Komunalac	1,64	1,00	0,94	2,53	0,88	1,01
10.	Trnovo	7,13			1,36	53,43	42,92
Ukupno		1,01	1,02	0,97	0,91	1,04	0,99
11.	GRAS	0,85	1,41	0,97	0,89	1,98	1,33

Vrijednost izvora sredstava Preduzeća na dan 31.12.2014. iznosi 208.138.246 KM.

Tabela 14. Pasiva KJKP-a i JKP-a-izvori sredstava u KM

R. br.	JKP	na dan	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročne razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2014.	8.235.030	8.487.808	60.949.414		799.395.204	888.461.728
		31.12.2013.	9.174.612	7.380.840	55.554.606		816.351.670	908.208.979
2.	Sarajevogas	31.12.2014.	59.387.578	13.882.599	28.199.859	12.132.510	59.707.135	178.155.045
		31.12.2013.	62.751.608	8.033.212	29.787.881	11.427.171	66.155.173	172.767.256
3.	Toplane	31.12.2014.	92.812.930	8.175.419	5.229.532	25.277.575		125.192.691
		31.12.2013.	88.437.932	1.966.544	11.197.759	23.590.456		103.836.572
4.	Rad	31.12.2014.	4.689.635	3.428.207	860.615	8.051.624	19.934.657	37.726.745
		31.12.2013.	5.035.140	3.398.659	1.075.044	8.266.329	19.951.573	37.407.532
5.	Park	31.12.2014.	1.482.422	3.864.400	1.727.364		9.420.585	16.289.292
		31.12.2013.	1.699.605	2.915.283	1.851.742		9.822.662	15.864.995
6.	Pokop	31.12.2014.	814.562	1.405.065	16.428.258	1.545.271	3.785.042	25.100.503
		31.12.2013.	1.251.554	2.231.551	17.440.217	397.483	3.779.698	25.284.643
7.	Tržnice i pijace	31.12.2014.	66.049	447.347		205.381	19.521.722	20.086.333
		31.12.2013.	59.384	615.888		0	19.411.061	20.267.208
8.	Vodostan	31.12.2014.	15.836	217.569	509.848		1.520.183	2.724.781
		31.12.2013.	16.724	208.181	549.687		1.950.189	3.031.682
9.	Komunalac	31.12.2014.	98.107	569.269	4.806.330		5.645.638	10.986.824
		31.12.2013.	172.188	266.560	4.929.521		5.618.555	10.880.247
10.	Trnovo	31.12.2014.	21.613	187.982	46.413			261.510
		31.12.2013.	37.966	112.073	79.832		31.639	335.120
Ukupno		31.12.2014.	167.623.762	42.148.087	118.757.633	47.212.361	918.930.166	1.293.189.587
		31.12.2013.	168.636.713	27.128.791	122.466.289	43.681.439	943.072.220	1.304.985.452
11.	GRAS	31.12.2014.	7.081.205	152.600.360	39.857.279	8.599.402		208.138.246
		31.12.2013.	8.182.408	91.660.310	43.911.227	12.754.645		156.508.590

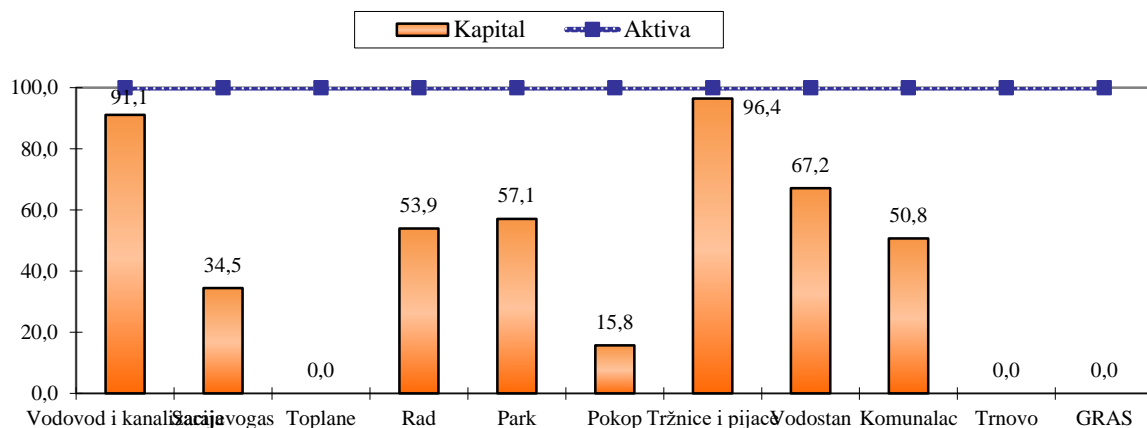
Graf.18. Struktura izvora sredstava KJKP GRAS, 31.12.2014.

Najveći dio izvora sredstava KJKP GRAS čine tekuće obaveze sa 73,3% ili preko 152 miliona KM.

Kod ostalih kantonalnih javnih komunalnih preduzeća kapital je dominantan sa 70,4% učešća u izvorima sredstva.

Graf 19. Učešće kapitala u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2014.

U odnosu na 2013. godinu došlo je do smanjenja u strukturi pasive u svim segmentima.

Tabela 15. Pasiva KJKP-a i JKP-a u %

R. br	JKP	Na dan	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna rezerviranja	Dugoročne obaveze	Kapital	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2014.	0,9	1,0	6,9	0,0	91,1	100,0
		31.12.2013.	1,0	0,8	6,3	0,0	91,9	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2014.	34,3	8,0	16,3	7,0	34,5	100,0
		31.12.2013.	35,2	4,5	16,7	6,4	37,1	100,0
3.	Toplane	31.12.2014.	70,6	6,2	4,0	19,2	0,0	100,0
		31.12.2013.	70,6	1,6	8,9	18,8	0,0	100,0
4.	Rad	31.12.2014.	12,7	9,3	2,3	21,8	53,9	100,0
		31.12.2013.	13,3	9,0	2,8	21,9	52,9	100,0
5.	Park	31.12.2014.	9,0	23,4	10,5	0,0	57,1	100,0
		31.12.2013.	10,4	17,9	11,4	0,0	60,3	100,0
6.	Pokop	31.12.2014.	3,4	5,9	68,5	6,4	15,8	100,0
		31.12.2013.	5,0	8,9	69,5	1,6	15,1	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2014.	0,3	2,2	0,0	1,0	96,4	100,0
		31.12.2013.	0,3	3,1	0,0	0,0	96,6	100,0
8.	Vodostan	31.12.2014.	0,7	9,6	22,5	0,0	67,2	100,0
		31.12.2013.	0,6	7,6	20,2	0,0	71,6	100,0
9.	Komunalac	31.12.2014.	0,9	5,1	43,2	0,0	50,8	100,0
		31.12.2013.	1,6	2,4	44,9	0,0	51,1	100,0
10.	Trnovo	31.12.2014.	8,4	73,4	18,1	0,0	0,0	100,0
		31.12.2013.	14,5	42,9	30,5	0,0	12,1	100,0
Ukupno		31.12.2014.	13,0	3,1	9,2	3,7	71,1	100,0
		31.12.2013.	12,9	2,1	9,4	3,3	72,3	100,0
11.	GRAS	31.12.2014.	3,4	73,3	19,1	4,1	0,0	100,0
		31.12.2013.	5,2	58,6	28,1	8,1	0,0	100,0

Tabela 16. Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a - indeksi 2014/2013.

R. br	JKP	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna rezerviranja	Dugoročne obaveze	Kapital	Akumulacioni gubitak	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	0,90	1,15	1,10		0,98	0,99	0,99
2.	Sarajevogas	0,95	1,73	0,95	1,06	0,90	0,97	0,97
3.	Toplane	0,68	0,98	5,70	1,07		1,35	1,35
4.	Rad	0,93	1,01	0,80	0,97	1,00	0,98	0,98
5.	Park	0,87	1,33	0,93		0,96	1,01	1,01
6.	Pokop	0,65	0,63	0,94	3,89	1,00	0,96	0,96
7.	Tržnice i pijace	1,11	0,73			1,01	1,01	1,01
8.	Vodostan	0,95	1,05	0,93		0,78	0,83	0,83
9.	Komunalac	0,57	2,14	0,98		1,00	1,01	1,01
10.	Trnovo	0,57	1,68	0,58		0,00	0,98	0,98
	Ukupno	0,99	1,50	0,97	1,08	0,97	0,99	0,99
11.	GRAS	0,87	3,25	0,91	0,67	1,00	1,33	1,33

Ukupni izvori sredstva Preduzeća u 2014. godini su se povećali za 33,0% u odnosu na predhodnu godinu. Tekuće obaveze GRAS-a su smanjile za 4,0%, obaveze prema dobavljačima su takođe smanjene za 13,5%.

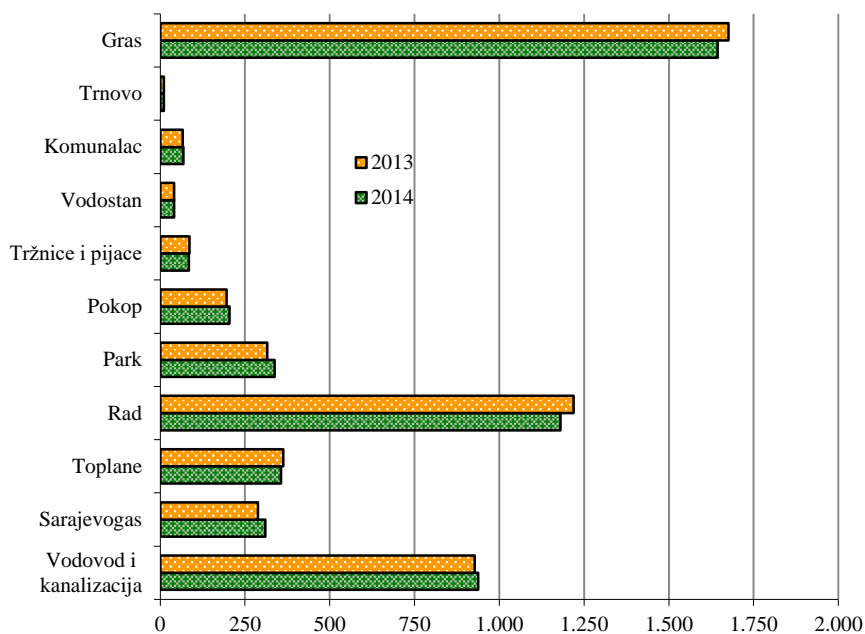
5. Zaposlenost i plaće.

U periodu januar-decembar 2014. godine u KJKP GRAS bilo je zaposleno 1.644 radnika na temelju sati rada. U odnosu na predhodnu godinu broj zaposlenih se smanjio za 1,9%.

Tabela 17. Zaposlenost i plaće KJKP i JKP -2014/2013.

R. br.	JKP	Neto plaće i naknade u KM		Indeks <u>2014</u> / 2013	Broj zaposlenih na temelju sati rada		Indeks <u>2014</u> / 2013	Prosječna mjesečna plaća u KM		Indeks <u>2014</u> / 2013
		2014.	2013.		2014.	2013.		2014.	2013.	
1.	Vodovod i kanalizacija	11.245.369	11.741.217	95,8	938	927	101,2	999	1.055	94,7
2.	Sarajevogas	4.751.390	4.849.712	98,0	310	288	107,6	1.277	1.403	91,0
3.	Toplane	5.166.702	5.506.931	93,8	356	363	98,1	1.209	1.264	95,7
4.	Rad	11.938.403	12.159.884	98,2	1.180	1.219	96,8	843	831	101,4
5.	Park	3.670.991	3.520.448	104,3	337	316	106,6	908	928	97,8
6.	Pokop	3.158.159	3.062.767	103,1	204	196	104,1	1.290	1.302	99,1
7.	Tržnice i pijace	1.330.824	1.319.723	100,8	84	86	97,7	1.320	1.279	103,2
8.	Vodostan	430.128	422.401	101,8	41	41	100,0	874	859	101,8
9.	Komunalac	641.501	640.830	100,1	68	66	103,0	786	809	97,2
10.	Trnovo	112.533	104.021	108,2	11	11	100,0	853	788	108,2
	Ukupno JKP	42.446.000	43.327.934	98,0	3.529	3.513	100,5	1.002	1.028	97,5
11.	GRAS	18.808.335	19.249.830	97,7	1.644	1.676	98,1	953	957	99,6

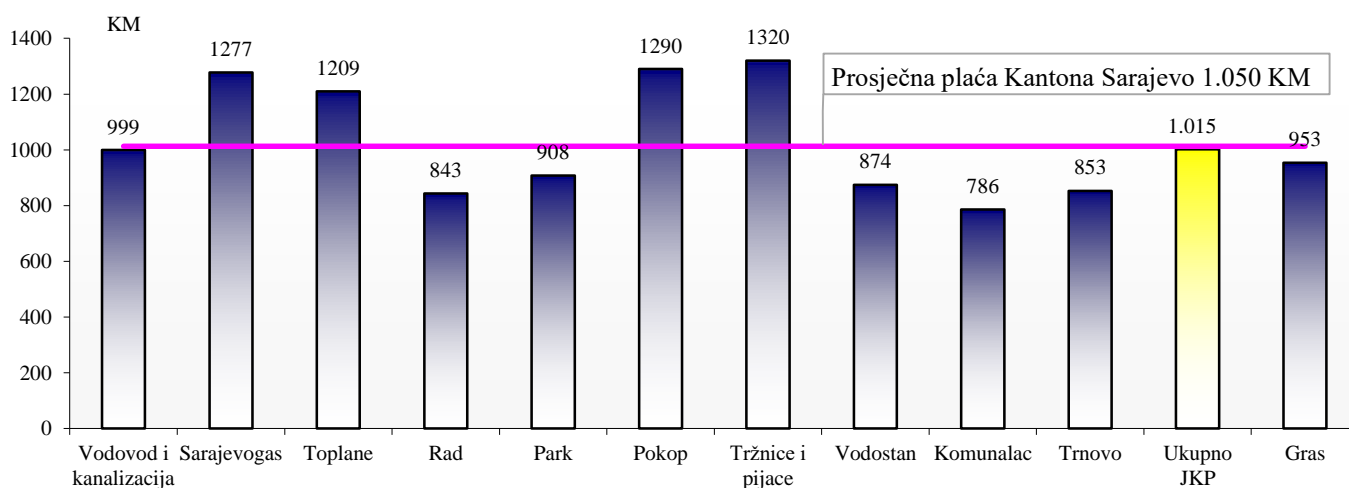
Graf 20. Broj zaposlenih na temelju sati rada

U KJKP GRAS radi oko 46,5% zaposlenih u svim javnim komunalnim preduzećima.

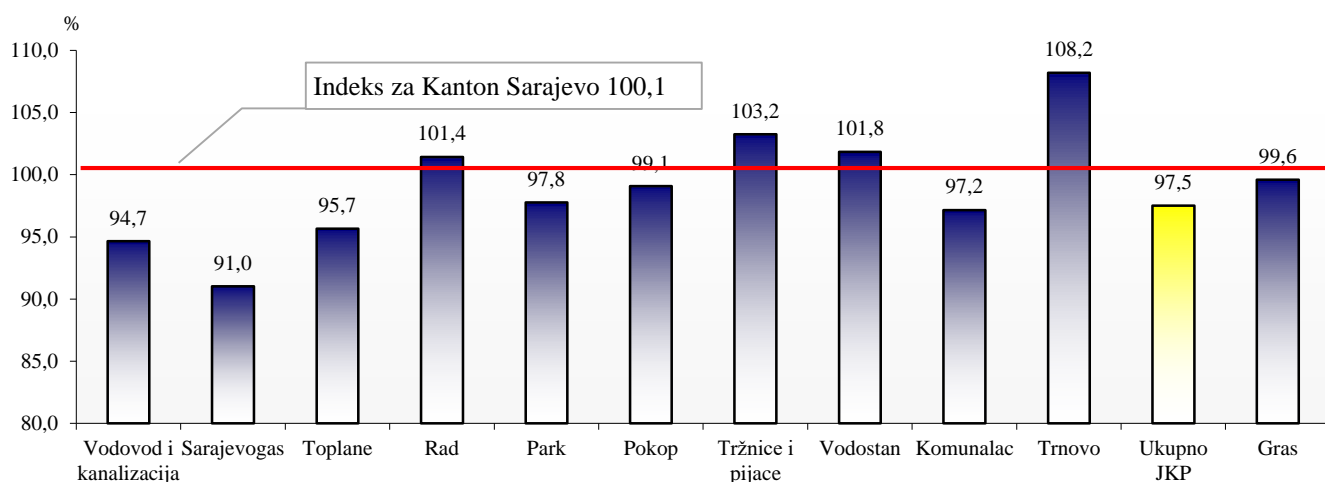
U toku 2014. godine ukupno je isplaćeno 18.808.335KM na ime neto plaća i naknada, što je manje za 2,3% u odnosu na isplaćene plaće i naknade u 2013. godini.

Graf 21. Prosječna plaća KJKP i JKP u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo u 2014.

Prosječnu plaću veću od prosjeka Kantona Sarajevo imaju komunalna preduzeća Sarajevogas za 21,1%, Pokop za 22,8% , Toplane za 15,1% i Tržnice i pijace za 25,7%.

Graf 22. Indeks prosječnih plaća 2014/2013.

Prosječna plaća po zaposlenom radniku u toku 2014. godine iznosila je 953 KM i manja je za 0,4% u odnosu na 2013. godinu.

Na dan 31.12.2014. godine u GRAS-u je bilo zaposleno 1.654 radnika (Tabela 18.)

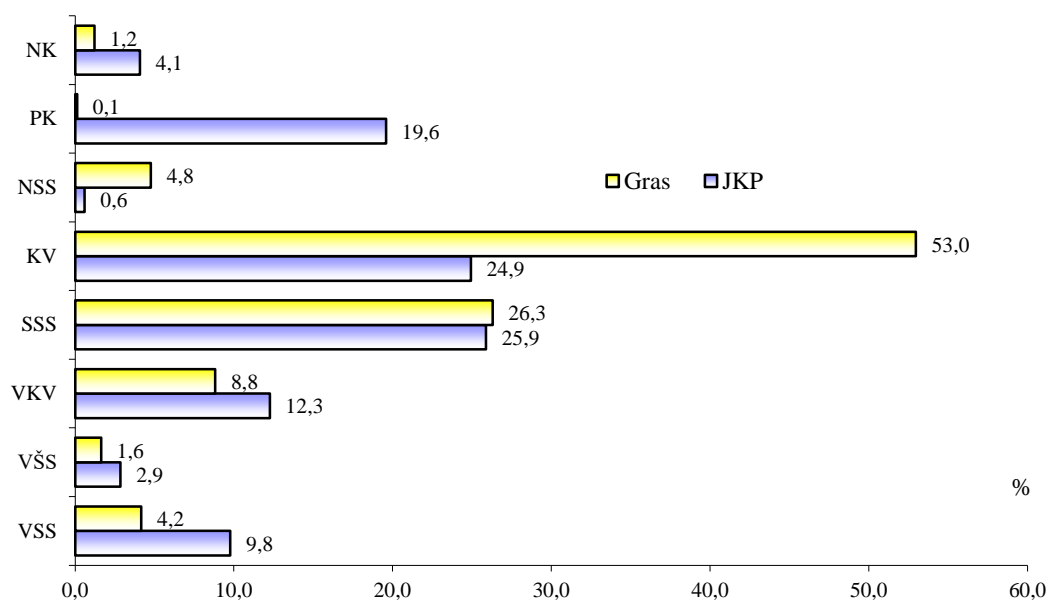
Tabela 18. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12. 2014.

R. br.	JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	95	36	191	218	299		42	36	917
2.	Sarajevogas	70	7	32	130	58		8	6	311
3.	Toplane	57	12	44	115	116	1		11	356
4.	Rad	41	24	26	157	344		573	5	1.170
5.	Park	31	4	122	70			54	42	323
6.	Pokop	18	8		154	4			34	218
7.	Tržnice i pijace	12	3	1	23	20	20		6	85
8.	Vodostan	2	1	5	14	13			3	38
9.	Komunalac	14	4	8	16	18		8		68
10.	Trnovo	2	1		8					11
	Ukupno	342	100	429	905	872	21	685	143	3.497
11.	GRAS	69	27	146	435	876	79	2	20	1.654

Tabela 19. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12 2014. u %

R. br.	JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	10,4	3,9	20,8	23,8	32,6	0,0	4,6	3,9	100,0
2.	Sarajevogas	22,5	2,3	10,3	41,8	18,6	0,0	2,6	1,9	100,0
3.	Toplane	16,0	3,4	12,4	32,3	32,6	0,3	0,0	3,1	100,0
4.	Rad	3,5	2,1	2,2	13,4	29,4	0,0	49,0	0,4	100,0
5.	Park	9,6	1,2	37,8	21,7	0,0	0,0	16,7	13,0	100,0
6.	Pokop	8,3	3,7	0,0	70,6	1,8	0,0	0,0	15,6	100,0
7.	Tržnice i pijace	14,1	3,5	1,2	27,1	23,5	23,5	0,0	7,1	100,0
8.	Vodostan	5,3	2,6	13,2	36,8	34,2	0,0	0,0	7,9	100,0
9.	Komunalac	20,6	5,9	11,8	23,5	26,5	0,0	11,8	0,0	100,0
10.	Trnovo	18,2	9,1	0,0	72,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
	Ukupno	9,8	2,9	12,3	25,9	24,9	0,6	19,6	4,1	100,0
11.	GRAS	4,2	1,6	8,8	26,3	53,0	4,8	0,1	1,2	100,0

Graf 23. Kvalifikaciona struktura zaposlenih KJKP-a i JKP-a i GRASa u 2014.

U kvalifikacionoj strukturi zaposlenih u KJKP GRAS najveće učešće ima kvalifikovana radna snaga KV, koja čini preko polovine zaposlenih 53%, visoka stručna sprema učestvuje sa 4,2%, a VKV sa 8,8%.

Tabela 20. Neto plaće sa naknadom po kvalifikacionoj strukturi u 2014.godini

R. br.	JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Prosjek JKP
1.	Vodovod i kanalizacija	1.679	1.379	1.195	1.008	955		756	648	1088
2.	Sarajevogas	1.835	1.525	1.357	1.136	1.057		925	658	1209
3.	Toplane	1.963	1.619	1.277	1.160	1.077	1019		790	850
4.	Rad	1.924	1.603	1.374	1.145	1.008		770	595	947
5.	Park	1.740	1.401	1.521	1.109	908		716	499	1207
6.	Pokop	1.538	1.291	1.211	1.150	945			849	1305
7.	Tržnice i pijace	2.213	1.538	1.538	1.283	1.185	998		850	943
8.	Vodostan	1.521	881	1.088	826	877			746	786
9.	Komunalac	1.140	829	809	734	657		516		853
10.	Trnovo	989	1.398		705					788
	Ukupno prosjek	1.654	1.346	1.263	1.026	963	1.009	737	704	998
11.	GRAS	1.280	1.104	974	953	952	570	868	692	948

Prosječna neto plaća sa naknadom KJKP GRAS po kvalifikacionoj strukturi iznosila je 948 KM što je ispod prosjeka KJKP-a i JKP-a. Prosječna neto plaće bez nakande iznosila je 731 KM. Prosječna neto plaća sa naknadom VSS u KJKP GRAS-u je niža za 22,7% od prosječne neto plaće VSS u ostalim preduzećima, a plaća PK u KJKP GRAS-u je veća za 17,7% od prosječne neto plaće PK u ostalim preduzećima. Uvid u plaće KJKP GRAS date se Tabela 21.

Tabela 21. Neto plaće bez naknade i neto plaće sa naknadom (prosjek) GRAS

Kvalifikacija	Prosječna neto plaća bez naknada	Prosječna neto plaća sa naknadama na bazi sati rada
VSS	982	1280
VŠS	847	1104
VKV	747	974
SSS	731	953
KV	730	952
NSS	514	570
PK	666	868
NK	530	692
Ukupno	731	953

KJKP GRAS ispunjava uslove Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenih u oblasti komunalne privrede. Najniža plaća utvrđena Kolektivnim ugovorom se primjenjuje, kao i druge odredbe u određenom obimu. Naknada za topli obrok se isplaćuje dnevno u iznosu od 12,00 KM.

Djelatnost javnog gradskog prevoza putnika je djelatnost koja je intenzivna radnom snagom, a samim tim i veći je uticaj troškova plaća na rezultate poslovanja. Djelatnost se obavlja u tri smjene, svakim danom u sedmici, za vrijeme praznika, regulisana je brojnim tehničkim i saobraćajnim propisima..

Tabela 22. Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima JKP-a i KJKP-a GRAS

R. br.	JKP	Neto plaće i naknade		Ukupni rashodi		Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima u %	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
1.	Vodovod i kanalizacija	11.741.217	11.245.369	68.523.804	62.585.957	17,1	18,0
2.	Sarajevogas	4.849.712	4.751.390	119.402.959	99.883.760	4,1	4,8
3.	Toplane	5.506.931	5.166.702	78.271.732	60.889.190	7,0	8,5
4.	Rad	12.159.884	11.938.403	37.918.648	37.000.377	32,1	32,3
5.	Park	3.520.448	3.670.991	9.346.261	9.288.529	37,7	39,5
6.	Pokop	3.062.767	3.158.159	9.575.632	9.940.550	32,0	31,8
7.	Tržnice i pijace	1.319.723	1.330.824	3.880.510	3.750.514	34,0	35,5
8.	Vodostan	422.401	430.128	1.670.009	1.754.866	25,3	24,5
9.	Komunalac	640.830	641.501	2.657.326	4.116.464	24,1	15,6
10.	Trnovo	104.021	112.533	345.041	352.146	30,1	32,0
	Ukupno	43.327.934	42.446.000	331.591.922	289.562.353	13,1	14,7
11.	GRAS	19.249.830	18.808.335	65.521.307	72.031.749	29,4	26,1

Preduzeće GRAS u poslovanju ima dodatne otežavajuće okolnosti, kao starost vozila, raznovrsnost voznog parka, stanje infrastrukturnih objekata i dr

6. Izvedeni pokazatelji poslovanja

Ekonomski pokazatelji poslovanja KJKP GRAS, kao i drugih javnih komunalnih preduzeća daju se u Tabeli 23. a indeksi 2014/2013. u Tabeli 23. Nivo izvedenih pokazatelja u odnosu na prosjek svih javnih komunalnih preduzeća daje se u Tabeli 23.

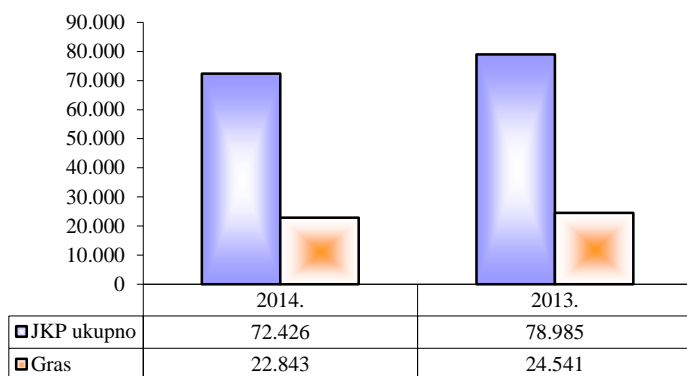
Tabela 23. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP i JKP –na osnovu dobiti i neto dobiti

R. br	JKP	na dan	prihod po zaposlenom u KM	rashod po zaposlenom u KM	dobit po zaposlenom u KM	neto dobit po zaposlenom u KM	gubitak po zaposlenom u KM	efikasnost poslovanja	rentabilnost poslovanja	rentabilnost kapitala	marža profita	koeficijent obrtaja sredstava
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2014.	47.737	66.723			18.985	0,715				3,66
		31.12.2013.	48.088	73.629			25.541	0,653				3,66
2.	Sarajevogas	31.12.2014.	301.406	322.206			20.800	0,935				0,86
		31.12.2013.	397.610	414.594			16.984	0,959				1,06
3.	Toplane	31.12.2014.	147.488	171.037			23.549	0,862				2,82
		31.12.2013.	150.960	215.625			64.664	0,700				3,01
4.	Rad	31.12.2014.	31.405	31.356	49	44		1,002	0,002	0,003	0,002	1,48
		31.12.2013.	31.150	31.106	43	39		1,001	0,002	0,003	0,001	1,54
5.	Park	31.12.2014.	24.358	27.562			3.204	0,884				2,52
		31.12.2013.	24.857	29.577			4.719	0,840				2,69
6.	Pokop	31.12.2014.	48.777	48.728	48	26		1,001	0,005	0,003	0,001	5,31
		31.12.2013.	48.899	48.855	43	13		1,001	0,006	0,002	0,001	6,38
7.	Tržnice i pijace	31.12.2014.	46.153	44.649	1.504	1.317		1,034	0,632	0,006	0,033	19,40
		31.12.2013.	46.280	45.122	1.158	1.043		1,026	0,509	0,005	0,025	20,35
8.	Vodostan	31.12.2014.	32.314	42.802			10.488	0,755				1,98
		31.12.2013.	33.825	40.732			6.907	0,830				1,54
9.	Komunalac	31.12.2014.	60.935	60.536		398		1,007				4,21
		31.12.2013.	38.093	40.263			2.170	0,946				4,20
10.	Trnovo	31.12.2014.	28.166	32.013			3.847	0,880				3,69
		31.12.2013.	26.771	31.367				0,853				8,40
Ukupno		31.12.2014.	72.426	82.052	55	41	9.626	0,883	0,001	0,000	0,001	1,49
		31.12.2013.	78.985	94.313	31	40	15.360	0,853	0,001	0,000	0,000	4,20
11.	GRAS	31.12.2014.	22.843	43.815			20.971	0,521				2,36
		31.12.2013.	24.541	39.094			14.552	0,628				2,59

Tabela 24. Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP i JKP

R. br.	JKP	Prihod po zaposlenom	Rashod po zaposlenom	Dobit po zaposlenom	Neto dobit po zaposlenom	Gubitak po zaposlenom
1.	Vodovod i kanalizacija	0,66	0,81			1,97
2.	Sarajevogas	4,16	3,93			2,16
3.	Toplane	2,04	2,08			2,45
4.	Rad	0,43	0,38	0,89	1,08	
5.	Park	0,39	0,33			0,33
6.	Pokop	0,67	0,59	0,88	0,65	
7.	Tržnice i pijace	0,64	0,54	27,40	32,49	
8.	Vodostan	0,45	0,52			1,09
9.	Komunalac	0,84	0,74		9,82	
10.	Trnovo	0,39	0,39			0,40
Ukupno		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
11.	GRAS	0,32	0,53			2,18

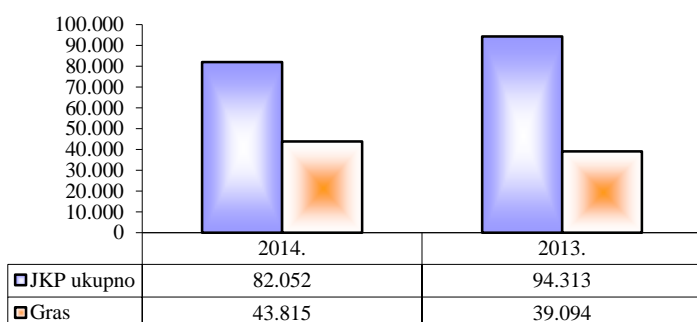
Graf 24. Prihod po zaposlenom KJKP GRAS

Prihod po zaposlenom u KJKP GRAS iznosi 22.434 KM, što je smanjenje u odnosu na ostvarenje u 2013. godini za 7 %.

Prosječan prihod po zaposlenom svih KJKP veći je od ostvarenog u KJKP GRAS za skoro 3,2 puta.

Graf 25. Rashod po zaposlenom KJKP GRAS

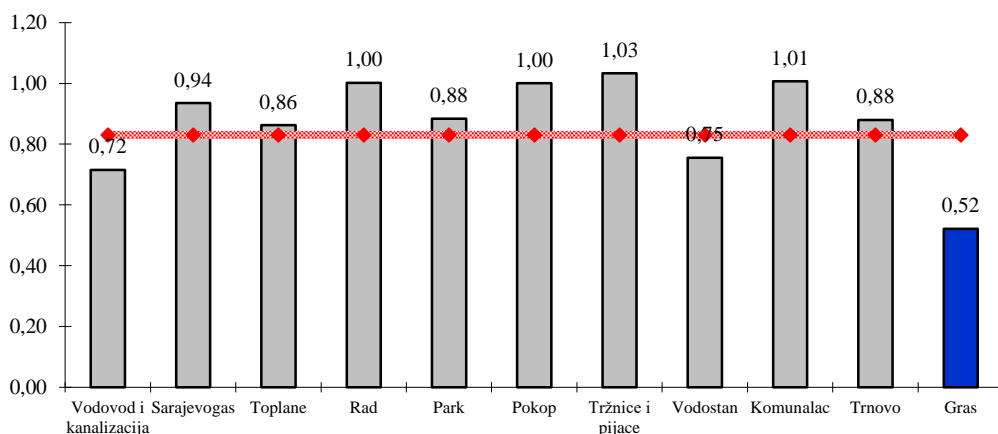

Rashod po zaposlenom u KJKP GRAS iznosi 43.030 KM, što ukazuje na povećanje u odnosu na 2013. godinu za 12%.

Istovremeno, prosječan rashod po zaposlenom kod svih KJKP veći je za 1,9 puta od ostvarenog u KJKP GRAS.

U 2014. godini KJKP GRAS izkazao je gubitak u poslovanju, pa je ostvareni gubitak po zaposlenom 20.596 KM, što je veće u odnosu na predhodnu godinu za 41,5%.

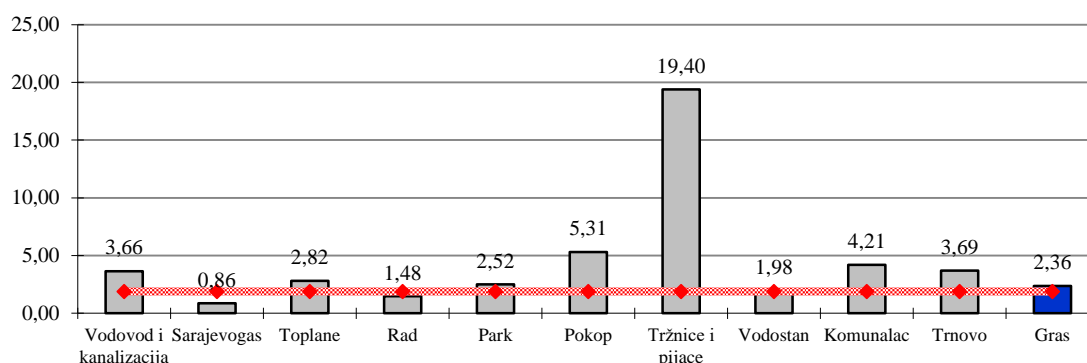
Graf 26. Efikasnost poslovanja preduzeća prosjek KJKP i JKP=0,88

Efikasnost poslovanja KJKP GRAS, mjerena odnosom ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, na kraju 2014. godine iznosi 0,52 i manja je za 0,36% u odnosu na ostvarenu efikasnost predhodne godine. Efikasnost poslovanja preduzeća je 41,% manja od prosječno ostvarene efikasnosti ostalih javnih komunalnih preduzeća.

Ostale pokazatelje poslovanja (rentabilnost poslovanja, rentabilnost kapitala i maržu profita) nije moguće računati obzirom da KJKP GRAS nije ostvario dobit u poslovanju.

Graf 27. Koficijent obrtaja sredstava KJKP i JKP=1,49

Koeficijent obrtaja, koji ukazuje koliko se puta obrtna sredstva obrnu tokom godine, iznosi 2,36 i veći je od prosjeka ostvarenog koeficijenta za ostala javna komunalna preduzeća.

Uporedni i izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a i KS

KJKP i JKP ostvaruju 2,0% ukupnih prihoda, odnosno 2,5% ukupnog rashoda ostvarenih u KS. Istovremeno, generiraju 11,5% ukupnog gubitka ostvarenog na nivou Kantona Sarajevo.

Tabela 25. Uporedni pregled osnovnih pokazatelja poslovanja KJKP, JKP I KS

Redni broj	Naziv finansijskog pokazatelja	KJKP-a i JKP-a	KJKP GRAS	Ukupno KJKP-a i JKP-a	Kanton Sarajevo*	Učešće KJKP i JKP u KS u %
1.	Broj pravnih lica	10	1	11	6.345	0,2
2.	<i>Bilans uspjeha</i>					
2.1.	Prihod u KM	255.591.013	37.554.681	293.145.694	14.927.763.358	2,0
2.2.	Rashod u KM	289.562.353	72.031.749	361.594.102	14.590.987.358	2,5
2.3.	Neto dobit u KM	194.815		194.815	573.816.340	0,0
2.4.	Gubitak u KM	34.192.062	34.477.068	68.669.130	599.176.856	11,5
2.5.	Broj zaposlenih	3.529	1.644	5.173	90.315	5,7
2.6.	Plaća po zaposlenom (uKM)	1.002	953	978	842	
3.	<i>Bilans stanja</i>					
3.1.	Aktiva u KM	1.293.189.587	208.138.246	1.501.327.833	27.426.658.807	5,5
3.1.1.	Stalna sredstva u KM	1.121.956.436	192.234.749	1.314.191.185	17.026.740.409	7,7
3.1.2.	Tekuća sredstva u KM	171.233.151	15.903.497	187.136.648	7.185.075.402	2,6
3.2.	Pasiva u KM	1.293.189.587	208.138.246	1.501.327.833	27.426.658.807	5,5
3.2.1.	Kapital u KM	918.930.166	64.544.289	983.474.455	13.347.985.466	7,4

*Poslovni subjekti koji knjigovodstvo vode u skladu sa kontnim planom za Privredna društva (Preduzeća) Izvor: <http://www.afip.ba/>

Plaća po zaposlenom u KS 842 KM razlikuje se od prosječne plaće u tački četiri jer se odnosi samo na poslovne subjekte prema AFP-u.

Od ukupnog broja zaposlenih u Kantonu Sarajevo 5,7% je zaposleno u KJKP-a i JKP-a. Prosječna plaća po zaposlenom je veća u KJKP-a i JKP za oko 20%.

KJKP-a i JKP u Kantonu Sarajevo raspolažu sa 7,7% stalnih sredstava, a u vrijednosti kapitala pravnih lica Kantona Sarajevo KJKP-a i JKP učestvuju sa 7,4%.

Tabela 26. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP, JKP I KS

Redni broj	Pokazatelj	KJKP-a i JKP-a	KJKP GRAS	Kanton Sarajevo	Odnos KJKP-a i KS u %	Odnos KJKP GRAS i KS u %
1.	Prihod po zaposlenom u KM	72.426	22.843	165.286	43,8	13,8
2.	Rashod po zaposlenom u KM	82.052	43.815	161.557	50,8	27,1
3.	Neto dobit po zaposlenom u KM	41		6.353	0,6	0,0
4.	Gubitak po zaposlenom u KM	9.626	20.971	6.634	145,1	316,1
5.	Plaća po zaposlenom u KM	1002	953	842	119,0	113,2
6.	Efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,883	0,521	1,02	86,6	51,1
7.	Marža profita (dobit/prihod)	0,0001	0	0,0384	0,3	0,0
8.	Rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0	0	0,043	0,0	0,0
9.	Rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0	0	0,043	0,0	0,0
10.	Koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,4	2,4	2,1	66,7	112,4

Prihod po zaposlenom u KJKP-a i JKP-a manji je za 56,2% od ostvarenog prihoda po zaposlenom u Kantonu Sarajevo, a u i KJKP GRAS je manji za 86,2%, a rashod po zaposlenom za 49,2% i GRAS za 72,9%.

Neto dobit po zaposlenom KJKP-a i JKP-a iznosi 41 KM i učestvuje sa 0,6% u ukupnoj neto dobiti po zaposlenom pravnih lica Kantona Sarajevo, dok gubitak po zaposlenom u KJKP-a i JKP-a je 1,5 puta veći od ostvarenog u Kantonu Sarajevo, a KJKP GRAS 3,2 puta veći od ostvarenog u Kantonu Sarajevo.

Efikasnost poslovanja ostvarena u KJKP-a i JKP-a manja je za 13,4% od efikasnosti poslovanja u Kantonu Sarajevo, takođe KJKP GRAS je manja za 48,9%.

Rezime

KJKP GRAS u 2014. godini ostvarilo je ukupne prihode od 37.554.681 KM koji su manji od ostvarenih ukupnih prihoda u 2013. godini za 8,7 %. Ukupni rashodi u 2014. godini iznose 72.031.749 KM i veći su za 9,9 % u odnosu na ostvarene ukupne rashode iz 2013. godine. Gubitak ostvaren na dan 31.12.2014. godine iznosi 34.477.068 KM i veći za 41,4% u odnosu na 2013. godinu.

Na rezultate poslovanja imaju uticaja i prihodi i rashodi sporednih i pomoćnih djelatnosti. Ukupni prihodi ovih djelatnosti ostvareni u 2014. godini su 1.543.600 KM.

U 2014. godini, Budžetom Kantona Sarajevo realizovana sredstva iznose 16.462.546 KM i manja su za 14,7% u odnosu na 2013. godinu. Ministarstvo saobraćaja ukupno je izdvojilo 12.526.576 KM, Ministarstvo obrazovanja izdvojilo je 3.051.381 KM i Ministarstvo za boračka pitanja izdvojilo je 884.589 KM.

Realizovana investiciona ulaganja u saobraćajnu infrastrukturu u 2014. godini iznose 596.635 KM. U opremu uloženo je 100% odnosno, ukupna ulaganja

U toku 2014. godine bilo je ukupno zaposlenih na temelju sati rada 1.644 radnika. U odnosu na prethodnu godinu zaposlenost je manja za 1,9%. Prosječna plaća svih komunalnih preduzeća manja je za 5,1% od prosječne plaće KJKP GRAS, a prosječna plaća Kantona Sarajevo veća je za 10,1 % od prosječne plaće Preduzeća.

U strukturi zaposlenih kvalifikovani radnici (KV) čine više od polovine zaposlenih, odnosno 53%. Visoka stručna sprema učestvuje sa 4,2%, a visoko kvalifikovani radnici sa 8,8%. Prosječna plaća bez naknade prema kvalifikacionoj strukturi je 731 KM, a sa naknadom 953 KM. U KJKP-u GRAS isplata plaća je neredovna (bez uplate poreza i doprinosa), kao i ostala primanja radnika, te ni penzionisanje radnika nije teklo po planiranoj dinamici, usljed nemogućnosti preduzeća da izmiri obaveze za poreze i doprinose.

Ukupna poslovna sredstva KJKP GRAS na dan 31.12.2014. godine iznose 208.138.246 KM što je veća za 32,9% u odnosu na 31.12.2013. U strukturi ukupnih poslovnih sredstava dominiraju ostala sredstva sa učešćem od 43,6%. U strukturi izvora dominiraju tekuće obaveze sa 42,3% ili 88.056.071 KM, koje su manje za 4,0% u odnosu na 2013. godinu.

U 2014. godini ostvaren je prosječan prihod po zaposlenom od 22.843 KM, a prosječan rashod po zaposlenom iznosi 43.815 KM. Gubitak po zaposlenom iznosi 20.971 KM veći je za 44,1% u odnosu na 2013. godinu. Obzirom da je preduzeće ostvarilo gubitak efikasnost poslovanja je ispod 1.

U 2014. godini, pređeno je 9,4 miliona km, što je za 5,7 % manje nego u predhodnoj godini, vozni park broji 264 vozni jedinica što je manje za 13,4% u odnosu na predhodnu godinu. Prosječna starost ukupnog voznog parka je 21 godina i 3 mjeseca.

U poslovanju 2014. godine nisu se promijenili sistemski uslovi poslovanja prisutni i u ranijim godinama, a nepovoljniji uslovi poslovanja bili su još više izraženi, te su dodatno kulminirali gubici. U samom materijalu istaknuto je da u postojećim uslovima rada i funkcionisanja Preduzeća navedena problematika kulminirala i dovela do neodrživog ekonomsko-finansijskog poslovanja, kao i funkcionisanje preduzeća uz potvrdu od određenih nezavisnih

komisija i vanjskih institucija. Opći je zaključak da je neophodna temeljita rekonstrukcija cjelog preduzeća, odnosno reinženjering svih poslovnih procesa u GRASu.

ANEKS

KJKP GRAS

adresa	Velika drveta 2
telefon	293-333 293-101

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	37.554.681
rashodi (u KM)	72.031.749
dobit u poslovanju (u KM)	0
neto dobit (u KM)	0
gubitak (u KM)	34.477.068
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	1.644
prosječna plaća (na temelju sati rada (u KM)	953
poslovna sredstva (u KM)	208.138.246
tekuća sredstva (u KM)	15.903.497
stalna sredstva (u KM)	192.234.749
kapital (u KM)	64.544.289

IZVEDENI POKAZATELJI

prihodi po zaposlenom (u KM)	22.843
rashodi po zaposlenom (u KM)	43.815
dobit po zaposlenom (u KM)	0
neto dobit po zaposlenom (u KM)	0
gubitak po zaposlenom (u KM)	20.971
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,521
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0
marža profita (dobit/prihod)	0
marža profita (neto dobit/prihod)	0
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,4

Javna komunalna preduzeća

(KJKP-a i JKP-a)

broj preduzeća	10
----------------	----

POKAZATELJI POSLOVANJA

prihodi (u KM)	255.591.013
rashodi (u KM)	289.562.353
dobit u poslovanju (u KM)	220.722
neto dobit (u KM)	194.815
gubitak (u KM)	34.192.062
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	3.529
prosječna plaća (na temelju sati rada (u KM)	1.002
poslovna sredstva (u KM)	1.293.189.587
tekuća sredstva (u KM)	171.233.151
stalna sredstva (u KM)	1.121.956.436
kapital (u KM)	918.930.166

IZVEDENI POKAZATELJI

prihodi po zaposlenom (u KM)	72.426
rashodi po zaposlenom (u KM)	82.052
dobit po zaposlenom (u KM)	55
neto dobit po zaposlenom (u KM)	41
gubitak po zaposlenom (u KM)	9.626
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,883
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0
marža profita (dobit/prihod)	0,001
marža profita (neto dobit/prihod)	0,001
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,4

Spisak tabela

Tabela 1. Osnovni finansijski rezultati poslovanja KJKP i JKP u KM.....	5
Tabela 2. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u KM.....	8
Tabela 3. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u %	8
Tabela 4. Struktura ukupnih rashoda.....	11
Tabela 5. Ukupni rashodi KJKP i JKP-nominalna struktura u KM	12
Tabela 6. Ukupni rashodi JKP – struktura u %	12
Tabela 8. Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP-a i JKP-a.....	16
Tabela 9. Isplate za investicije po izvorima finansiranja u KM	17
Tabela 10. Ostvarene investicije u KJKP-u i JKP-u u KM	17
Tabela 11. Ukupna poslovna sredstva KJKP i JKP –aktiva u KM	18
Tabela 12. KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2013. i 31.12.2014.-struktura poslovnih sredstava u %	20
Tabela 13. Poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a –indeksi 2013/2014	20
Tabela 14. Pasiva KJKP-a i JKP-a-izvori sredstava u KM	21
Tabela 15. Pasiva KJKP-a i JKP-a u %	22
Tabela 16. Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a - indeksi 2014/2013.	23
Tabela 17. Zaposlenost i plaće KJKP i JKP -2014/2013.....	23
Tabela 18. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12. 2014.....	25
Tabela 19. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12 2014. u %	25
Tabela 20. Neto plaće sa naknadom po kvalifikacionoj strukturi u 2014. godini	26
Tabela 22. Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima JKP-a i KJKP-a GRAS	27
Tabela 23. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP i JKP –na osnovu dobiti i neto dobiti.....	28
Tabela 24. Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP i JKP	28
Tabela 25. Uporedni pregled osnovnih pokazatelja poslovanja KJKP, JKP i KS.....	30
Tabela 26. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP, JKP i KS	31

Spisak grafova

Graf 1. Finansijski rezultati poslovanja KJKP GRAS	4
Graf 2. Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a u 2014. (u KM).....	5
Graf 3. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a u 2014. (u KM)	6
Graf 4. Dobit u poslovanju KJKP-a i JKP-a u 2014. (u KM)	6
Graf 5. Neto dobit po KJKP-a i JKP-a u 2014. (u KM)	6
Graf 6. Gubitak KJKP-a i JKP u 2014. (u KM)	6
Graf 7. Struktura rashoda KJKP GRAS, u KM.....	9
Graf 8. Struktura rashoda KJKP GRAS, u %	9
Graf 9. Struktura troškova energije i vode u %	10
Graf 10. Troškovi usluga KJKP GRAS, u KM	10
Graf 11. Struktura troškova usluga KJKP GRAS, u %	10
Graf 12. Struktura ostalih troškova poslovanja KJKP GRAS u %	11
Graf 13. Sredstva budžeta po KJKP-a u 2014.....	16
Graf 14. Struktura ostvarenih investicija KJKP GRAS u 2014. godini	18
Graf 15. Ukupna imovina KJKP u 2014	19
Graf 16. Struktura imovine KJKP GRAS, 31.12.2014.....	19
Graf 17. Učešće građevinskih objekata u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2014.	19
Graf 18. Struktura izvora sredstava KJKP GRAS, 31.12.2014	21
Graf 19. Učešće kapitala u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2014.....	22
Graf 20. Broj zaposlenih na temelju sati rad	24
Graf 21. Prosječna plaća KJKP i JKP u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo u 2014.....	24
Graf 22. Indeks prosječnih plaća 2014/2013.....	25
Graf 23. Kvalifikaciona struktura zaposlenih KJKP-a i JKP-a i GRASa u 2014.....	26
Graf 24. Prihod po zaposlenom KJKP GRAS.....	29
Graf 25. Rashod po zaposlenom KJKP GRAS	29
Graf 26. Efikasnost poslovanja preduzeća prosjek KJKP i JKP=0,83	29
Graf 27. Koficijent obrtaja sredstava KJKP i JKP=1,89.....	30

KORIŠTENI IZVORI

KJKP GRAS:

Izveštaj o poslovanju preduzeća u 2014.godini (nije usvojen

Bilans uspjeha preduzeća za 01.01- 31.12.2014.godine

Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2014.godine

Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2014. godinu)

Godišnji izvještaj o investicijama za 2014. godinu (Obrazac INV – 01)

Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2014. godinu

Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)

Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK.

Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.

Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu

Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo:

Informacija o poslovanju kantonalnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća za 2014. godinu u Kantonu Sarajevu

Federalni zavod za statistiku:

Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po Kantonima, Sarajevo, mart 2015. godine